7570/1942. M. E. sz. rendelet alapján ára: 16 fillér

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XIX. évf. 293 sz. 1942 december 31 csütörtök

Előfizetési ár: havonta 3.80 P, negyedévre 11.— pengő. — Egyes szám ára: hétköznap 16 fillér, vasárnap 30 fillér.

Ismét egyik esztendeje

Istentől kimért ideje telék el a múlandóságnak, hirdetjük ezen a napon, amelyik bezárja az elmult napok hosszú sorát. Igy évvégén visszatekintve, könnyen felkiálthatunk: milyen hamar elmult, pedig csak egyik-másik napja, sőt perce is milyen nehezen jött és mult el fejünk felől. Igaz az embernek előre kell mindig nézni, ám az esztendő utolsó óráiban szinte akaratlanul is hátra nézünk. Be akarunk nézni az élet tükörképébe, hogy vagy sírjunk, vagy örüljünk. A személyeket, akiket megismertünk, magunkhoz öleljük. Az eseményeket emlékünkben megrögzítsük, vagy fátyolt borítsunk olyan életszakaszokra, melyek nem voltak kedvesek. Esztendő végén még a templomok is megtelnek, mintha a z Örökkévaló láthatatlan kezét akarnánk megfogni, hogy átemeljen a nagy határmesgyén.

Akiknek Isten sok esztendőt juttatott, mérlegre tehetik a multat a jelennel, mi volt a régiben tanulságos, s hogy használtuk a jelent, a történelmi nyomok útját. A jövőt illetőleg idézem nemzeti imádságunk örökké zengő szavait: „megbűnhődte már e nép a multat s jövendőt". Vitézi nép voltunk Nyugat békéjéért, ellene állottunk Kelet népeinek, hogy e Kárpátok koszorúzta földön úgy álljunk őrt, hogy sem magunk, sem mások meg ne csúfoltassanak. Az egész esztendő tele van rakva áldozatos élet köveivel, melyet végigjártunk soha sem magánosan, mert volt kikért élnünk, voltak akik meghaltak érettünk. Ismertük a felelősség terhét s az a boldog, aki hordozhatta mindvégig. Ügyünk a nemzetek asztalán feküdt térképünkkel együtt, vajjon a nagyság utáni vágy megmaradt-e nálunk azért, hogy a jövőt megkapják fiaink az erősek. Tartozás és követelésünk lapjai ismertebbekké lettek nálunk, hogy el tudjuk rendezni, ami reánk bízatott tűzhelyeinknél. A magyar szónak szereztünk-e érvényt, ahol tudni és ismerni akarták. Mennyi előrajzó gondolat múlandóságunk meglátása mellett. Maiak és tegnapiak vagyunk!

A vitézi népnek testi fegyverei mellett sok olyan lelki fegyverzetre van szüksége, melyet gyarapítani kell az esztendők távozása, vagy érkezésében.

Az óesztendő nem elvont öölcselkedés vagy eszmélkedés ideje, hanem a valóság megállapítása. Mindent megtettünk-e másokért, amit jó reménységben vártak tőlünk, vagy fukarabbak és irigyebbek lettünk. Ezen a napon templomi szószékekről komoly intelmek szállnak a hallgató s titkon fohászkodók felé, hiszen ülvenkor az is belép a máskor is nyitva álló templomajtókon, aki egy éven át soha. Miért? Nem tudhatjuk pontosan, csak az egy bizonyosságot: az esztendő elrohant s mi még itt vagyunk.

Akinek szenvedései megszaporodtak, akik kórágyakon csengenek a szabadulásért vagy az esztendő napjaival eltemették azokat a szíveket, amelyeknek távozását érzik, vegyék eszükbe, mindez nem hiába való! A mult fájdalmából születik a jövendő boldogsága! Ezért hiszem a magyarság jövőjét fennmaradónak, mert a szenvedésből kivette részét a múló esztendőben azért, mert igazsága az égig ható. — A harcmezők megszedték áldozataikat, az itthonvalók közül óh hányan elaludtak, de az út nincs eltorlaszolva, ez a megállás az utolsó napon csak egy parányi pihenő a számadásra és fogadalomtételre, hogy kérjük fohászkodva: legyen boldogabb az új esztendőnk! (si)

BERLINI ÖSSZEFOGLALÓ AZ ÉVVÉGI HELYZETRŐL

Német körök felfogása Franciaországról, a skandináv semlegességről, az ibériai tömbről és Törökországról

Támadások és ellentámadások a Don vidékén, heves harcok a millerovói és a kotelnikovói szakaszon — Magyar csapatok nagyobb számú ellenséges kiserődöt semmisítettek meg

Az év utolsó napján még a világpolitikában és a diplomáciában is megvonják a letünt év mérlegét. Ezt teszi a német félhivatalos hírszolgálati szerv is, amelynek diplomáciai munkatársa a következőket írja:

A most végéhez közeledő évet a politikai helyzet tekintetében a következő három tényező jellemzi:

A szabadságukért harcoló európai hatalmak még erősebb összefogása keletázsiai szövetségeseikkel az európai térség megszilárdítása s ugyanakkor bizonyos vészrejtő központok felszámolása, egyes államok semlegességének fenntartása, amelyek ideig-óráig veszélybe jutottak.

A német főváros mértékadó köreiben a végéhez közeledő évre visszapillantva kiemelik azt a szilárd alapelvvé vált felismerést, hogy a hármashatalmak harca közös, oszthatatlan küzdelme a közös győzelemért.

Az általános politikai helyzet évvégi állását tekintve, a Wilhelmstrasse megítélése szerint különös figyelmet érdemel az a körülmény, hogy kiküszöbölték a francia térség eddig fennállott helyzeti veszélyét, miáltal szétzúzták Európa ellenségeinek egy felvonuló támaszpontját. Franciaország helyzetét e körökben úgy jellemzik, hogy számára a jövőben is pozitív, új európai együttműködésről van szó, gazdasági és erkölcsi vonatkozásban. Franciaország választón áll: csatlakozik Európához, vagy a történelemből nyom nélkül eltűnik.

Az európai rend keretében a visszapillantás során Berlinben nem hagyják figyelmen kivül a semlegesek magatartását sem. Az európai semleges államoktól — mint mértékadó helyen mondják — Németország egyáltalán nem kívánja a semlegesség feladását, csupán annak lelkiismeretes betartását. Természetesen Berlin előtt sem maradt titokban a skandináv semlegesség ellen újabb és újabb rohamot intéző ellenséges hírverés, úgyhogy a német fővárosban különös érdeklődéssel követik azokat a kísérleteket, amelyeknek célja, hogy a svéd nép tömegeinek lelki befolyásolásával Svédországot eltérítsék a tengelyhatalmak irányban szellemi és politikai síkon követett semlegességétől. A Wilhelmstrassen továbbra is meg vannak győződve arról, hogy a svéd kormány felismeri a törekvéseket és elkövet mindent, hogy ezekkel szemben fellépjen.

Az ibériai hatalmak, Spanyolország és Portugália helyzete a német megítélés szerint különleges figyelmet érdemel. Ez azért történik, mert az angolszászok északafrikai betörése folytán a a háború a két ország kapuja előtt áll, amiért is a két állam megállapodott egymással a fenyegető veszély elhárítására való készségben. A spanyol külügyminiszter lisszaboni látogatása világosan bizonyítja, mennyire értékeli a két hatalom az angolszászok semlegességi biztosítékait. A kommunizmus és a szabadelvűség, tehát az Európa-ellenes erők elleni közös hitvallás nem hagyhat semmi kétséget Spanyolország és Portugália világos állásfoglalásáról — jelentették ki a Wilhelmstrassen.

Ami a tengelyhatalmaknak, főként pedig Németországnak Törökországhoz való kapcsolatát illeti, a helyzetet a legvilágosabban azzal jellemezhetjük, hogy az angol hírszolgálat azt állította: a tengelyhatalmak rossz néven vették a saadabadi szerződés meghosszabbítását; holott sem Berlin, sem Róma nem foglalt állást ebben a kérdésben. E célzatos álhír jól mutatja, menynyire érdeke Londonnak, hogy elmérgesítse a tengelyhatalmak és Törökország baráti kapcsolatait.

Berlinben azzal a tudattal lépik át az új esztendő küszöbét, hogy a katonai és a politikai helyzet záloga a végső győzelemnek. Ebben a tudatban osztozik Róma, Tokió, valamint a háromhatalmi egyezményhez csatlakozott, illetőleg azzal barát államok valamennyi fővárosa — mondják mértékadó berlini körökben.

ÚJ TÖRÖK-SZOVJET SZERZŐDÉS HÍRE

Sadak török képviselő az „Aksam" című lapban Ankarából származó amerikai jelentéssel foglalkozva, amely szerint új török-szovjet szerződés jött létre,ámulat arra, hogy a háború folyamán Törökország barátsági szerződést kötött Németországgal, hogy elkerülje azokat a bonyodalmakat, amelyek abból a tényből származhatnának, hogy Németország a Balkán és Törökország határáig nyomult előre.

Ami Törökország és a Balkán kapcsolatát illeti, csak gazdasági kapcsolatokról lehet szó. Törökország barátsági és megnemtámadási szerződésben áll Szovjet-Oroszországgal. A most folyó háború nem módosította Törökország magatartását Oroszországgal szemben. A török politika a többi állam irányában is változatlan maradt és módosításra nincs kilátás.

LESZ-E VÁLTOZÁS A MADRIDI NÉMET NAGYKÖVETSÉGEN

A berlini Wilhelmstrassen sem meg nem erősítik, sem meg nem cáfolják azt a külföldön terjesztett hírt, amely szerint a madridi német nagykövetség vezetésében a közeljövőben személyváltozás áll be.

A KELETI FRONTON

támadások és ellentámadások váltják egymást. A tegnapi német hadijelentés a megújuló szovjet támadások visszaveréséről számol be. Külön megemlékezik a német hadijelentés a magyar csapatok újabb vállalkozásáról, melynek során nagyobbszámú ellenséges kiserődöt semmisítettek meg legénységével együtt.

Zürichbe a keleti harctérről érkezett jelentések szerint a Millerovo irányában előrenyomult szovjet páncélos ék kénytelen volt keleti irányban visszavonulni. A szovjet most Millerovotól délnyugatra és délre próbálkozik támadásokkal.

Rendkívül heves harcok folynak Sztalingrádtól délnyugatra a kotelnikovói szakaszon, ahol a legújabb jelentések szerint már a külvárosokban folyik a harc.

AZ ÉSZAKAFRIKAI HELYZETRŐL

a hivatalos hadijelentések részletesebb közlést nem adnak. Tuniszból helyi jellegű harcokat jelentenek. Semleges forrásból származó jelentés szerint Rommel utóvédei Buerat és Syrte között három napja harcban állanak Montgomery csapataival s akadályozzák azoknak előnyomulását. Kairói jelentés szerint lehetségesnek tartják, hogy Rommel most már taktikát változtat és nagyobb erővel veszi fel a harcot a brit csapatokkal.

Londoni jelentés szerint az angol fővárosban arra számítanak, hogy Észak-Afrikában rövidesen kemény harcokra kerül sor. A 8. brit hadsereg a legutóbbi héten hevesebb támadással folytatta hadműveleteit. Beismerik, hogy a tengelyesapatok El-Agheilától igen ügyes visszavonulást végeztek, amelynek ütemét Rommel diktálta.

Az amerikai külügyminisztérium külön közleményben közölte, hogy azokat az Észak-Afrikában levő szövetséges csapatokat, amelyek december 24-én elfoglalták a Medjesz el Babtól 10 km-re levő magaslati állásokat, visszavonták.

A brit hadügyminisztérium a hadszínterek helyzetéről kiadott áttekintő közleményében megállapítja, hogy a szövetséges csapatoknak eddig nem sikerült a Tuniszban kitűzött célokat elérni. A jelentés megállapítja, hogy a szövetséges csapatoknak

FONTOS TUDNIVALÓK

A liszt, rizs és búzadara új ára. (5.)

Január 1-e nem hústalan nap. (4.)

A petróleum új ára. (4.)

TÓKÉS FOTO
BÉCSI PALOTA

lehetőségük nyílt volna arra, hogy Tunisztés Bizertát még a tengelycsapatok odaérkezése előtt elfoglalják, ha az 1. brit hadsereg előőrsei elég gyorsan előnyomultak volna. Később kiderült, hogy a feladatok meghaladták az előőrsök erejét és éppen ezért az előre ört állások ban levő kötelékeket a szövetséges főparancsnok kénytelen volt visszavonni.

A jelentés ezután kiemeli a terepnehézségeket és a rossz időjárás által okozott közlekedési nehézségeket.

AZ ÁTPÁRTOLT FRANCIA TÁBORNOKOK

vetélkedése még mindig tart. Az angolok azon fáradoznak, hogy triumvirátust hozzanak létre a francia ügyek vezetésére. A triumvirátus tagjai de Gaulle, Giraud és Catroux tábornokok lennének. Giraud tábornok egy amerikai hírszolgálati iroda jelentése szerint hosszabb megbeszélést folytatott Eisenhower tábornokkal. Úgy tudják, hogy Giraud tábornok külön megbízottat jelölt ki a polgári közigazgatás és az amerikaiakkal való együttműködés ellátására. Giraud tábornok valószínűleg Nogues tábornokot bízza meg ezzel a feladattal, aki szintén Washington bizalmi embere és nincs jóviszonyban De Gaulle tábornokkal.

De Gaulle washingtoni látogatását elhalasztották az északafrikai események miatt.

JUIN KINEVEZÉSE

Az északafrikai szövetséges főhadiszállás szerdán reggel közölte, hogy Juin tábornokot kinevezték az északafrikai francia haderő főparancsnokává.

Juin volt francia tábornoknak az északafrikai francia haderők főparancsnokává történt kinevezése a francia árulás új fejezetére világít rá — mondják német politikai körökben és ezzel kapcsolatosan emlékeztetnek arra, hogy a német fogságba esett Juint annakidején azért bocsátották szabadon, mert becsületszavát adta Pétain tábornagynak, hogy nem tesz semmit Franciaország és a tengelyhatalmak együttműködése ellen.

ÉSZAKAFRIKAI MINISZTER — A BRIT KORMÁNYBAN

Londoni politikai körökben úgy tudják, hogy Churchill a parlament összeülése előtt bizonyos változtatást hajt végre a kormányban. E változtatás a kormány kibővítésére irányul. *Churchill valószínűleg két új miniszteri állást szervez.* Az egyik a háborús gazdálkodás minisztériuma, a másik pedig *az északafrikai ügyek minisztériuma lenne.* Londonban az északafrikai politikai helyzet szempontjából különösen az utóbbi minisztérium felállításának tulajdonítanak nagy jelentőséget.

De Gaulle hétfőn este tanácskozott Eden külügyminiszterrel a Giraud tábornokkal kötendő megállapodásról. Londoni politikai körök szerint a megegyezés nehéz lesz, mert az Északafrikával kapcsolatos kérdések rendkívül bonyolultak. Illetékes brit helyen újra felmerült az a gondolat, hogy angol politikai megbízottat kell kiküldeni Észak-Afrikába meghatalmazott miniszterként. Az angol lapok kevés bizakodással tárgyalják a Darlan halála után előállott helyzetet, amelyről megállapítják, hogy a nehézségek nem szüntek meg.

Apolló filmszínház

Budapesttel egyidejűleg:

Szakítani nehéz dolog

A legmulatságosabb magyar vígjáték

SZÁRNYAS KERÉK

kulturfilm.

Magyar Világhiradó.

Hungária Filmszínház

Mai előadások:
5, 7, 9 és 11 órakor.

KATYI

Főszereplők:

Tolnay, Bilicsi, Vaszary, Mály, Kiss, Pethes F., Pethes S.

Meteor Mozgó műsora

Csütörtökön 5, 7, 9, 11 órakor, pénteken délelőtt 11, délután 3, 5 és 7 órakor: Kacagó-est remek, vidám műsorral:

A KÉT JÓMADÁR (francia)
ÍGY JÁTSZTOK TI (magyar)
JUUJJJ, NEM KELL MEGIJEDNI (magyar)

Göbbels cikke az elmult háborús év mérlegéről

Berlin, dec. 30. (NII) Göbbels dr. birodalmi miniszter a Das Reich című folyóirat vezércikkében az újév küszöbén felállítja a mult év mérlegét és megállapítja, hogy Németországnak nagyjában sikerült mindazokat a nehézségeket, amelyek elé a német hadvezetés került, a tartalékok nagyobb igénybevétele nélkül legyőzni. *A birodalom a háború eddigi folyamán annyi zálogot biztosított magának, hogy a győzelmet már nem lehet tőle elvitatni. Még ha számításba vesszük is az ilyen óriási harcban gyakran ingadozó hadiszerencsét, nyugodt lélekkel nézhetünk a háború további fejleményei elé.*

Ha ellenségeink reményeik jóreszét a német nép szellemi sebezhetőségére alapították, úgy ezek a remények csúfosan meghiusultak. *Az egész háború során egyetlen alkalommal sem mutatkozott az otthoni arcvonalon a gyengeségnek bármilyen aggasztó jele sem.* Amit ellenségeink erről fecsegnek, az valótlanság. A kívánság, nem pedig a tények szülték ezeket a gondolatokat. Az egész ország minden nagyhangúság és feltűnés nélkül a munka csendes hősiességét gyakorolja. A nép teljesítette a Führer minden kívánságát, sőt gyakran sokkal többet tett, mint amennyit tőle kértek.

Szociális segítő munkánk, amely az egész nép önkéntes áldozó-készségén alapszik, a háború alatt minden várakozást felülmúló haladást ért el. *Az anyaország a negyedik háborús évben is rendületlenül áll. Ott, ahol az ellenség sebeket ütött rajta, méltósággal tudja azokat elviselni.* A háború nehézségeit a politikai lag képzett és érett nép biztonságával győzzük le. *Az ellenség csábító kísérletei visszapattannak önérzetünknek páncéljáról.* Egy olyan nemzet, amely a háborút otthon ilyenmódon tudja viselni az arcvonal büszkesége és bizalma lehet. A katona bízhat benne, amikor szembefordul az ellenséggel. Tudja, hogy mögötte olyan nép áll, amely méltó akar lenni hozzá. (MTI)

HADIJELENTÉSEK

Keleti szárazföldi harcok

A német véderőfőparancsnokság közli: **A Terek vidékén erős páncélos támogatással indított támadások összeomlottak. — Eközben megsemmisítettünk 8 páncélost.**

Sztalingrádban és a Don folyó vidékén a szovjet támadásai folytatása közben súlyos vérveszteségeket szenvedett és 16 páncélost vesztett. Sikeres ellentámadásaink során nagyszámú nehéz és könnyű fegyvert zsákmányoltunk és foglyokkal tértünk vissza. A német repülőezredek, valamint olasz, román és magyar harcirepülők támadásukkal súlyos veszteségeket okoztak az ellenségnek, érzékeny kárt tettek páncélosaikban és nehézfegyvereikben.

A magyar csapatok vállalkozásuk során megsemmisítettek nagyobb számú ellenséges kiserődöt legénységével együtt.

Az arcvonal középső szakaszán szórványos ellenséges támadásokat vertünk vissza. A német rohamcsapatok benyomultak az ellenség vonalaiba és szétrobbantottak nagyszámú harci berendezést.

Az Ilmen-tótól délkeletre páncélosoktól, tüzérségtől és csatarepülőktől támogatott újabb ellenséges rohamok omlottak össze. Tizenhárom szovjet páncélost szétlőttünk.

A Volchov mentén és Leningrád előtt a német kötelékek és a spanyol önkéntes hadosztály rohamcsoportjai megsemmisítettek nagyszámú ellenséges kiserődöt.

Gyors német harcirepülők és vadászrepülőszázadok alacsonyan szállva szétugrasztottak több ellenséges szállítóoszlopot.

**Az Északi Jeges tengeren a Halász-félsziget előtt harci repülőink meglepetésszerű előretörés közben elpusztítottak egy szovjet aknaszedő naszádot. Német harci és bukó repülők meglepetésszerű előretörés következtében el pusztítottak egy szovjet aknaszedő naszádot. Német harci és bukó repülők éjszakai rajtaüt

Szabó Emil kapott megbízást ideiglenesen a Városi Zeneiskola vezetésére

Mint értesülünk, a város polgármestere *Szabó Emil zenetanárt bízta meg a Városi Zeneiskola vezetésével.* Szabó Emil megbízatása egyelőre ideiglenes jellegű, azonban már *1943 január elsejétől kezdve a továbbiakig ő fogja igazgatni a Zenedét.*

Szabó Emil zeneszerzési szakos tanár, kiváló zeneszerző és zongoraművész, több mint 17 éve működik már a Zeneiskolában kitűnő eredménnyel, a növendékek százai kerültek ki keze alól. Szabó Emil 1898-ban született, Gyulán végezte középiskoláit, majd Budapesten egyszerre végezte a tudományegyetemet és a zeneakadémiát. 1925-ben megszerezte a zenetanári képesítést, Székesfehérvárra hívták meg, ahol egy évig működött. *1926 októberében választották meg a debreceni Városi Zeneiskolához a zeneszerzés és elmélet tanszékére.* Mint zeneesztétának is kitűnő hire van, zeneszerzői működésének fontosabb állomásai: hegedű- és zongoraszonatájának bemutatása Budapesten, zenekari szvitjének bemutatása a MÁV Filharmonikusok által. Nagy sikert arattak gyermek-operai ezek között különösképen „Az égigérő fa".

A Városi Zeneiskolát közel tíz éven át vezette dr. *Baranyi* János, mint igazgató, ez az idő a Városi Zeneiskola életében a fejlődés és a művészi zenei képzés ideje volt, hiven a Zenede eddigi tradicióihoz.

A zenede igazgatói székében történt változás, mint említettük, egyelőre ideiglenes mindaddig, míg dr Baranyai János személyével kapcsolatban döntés történik.

Három halálos ítéletet Szófiában zugkereskedés miatt

Szófia, dec. 30. (Német TI.) A szófiai törvényszék az üzérkedés ellen hozott törvény érvényessége óta elsőizben mondott ki halálos ítéletet három vádlottra. A perbefogottak gyárosok és segítőtársaik voltak, akik zugkereskedelemmel 800.000 léva nyereségre tettek szert. (MTI.)

Péntekkel kezdődik, péntekkel végződik ...

Mi jó és érdekes van az új kalendáriumban ?

Megvettük az új esztendő naptárát. Forgatunk, lapozunk benne. Mi jó és érdekes lehet napjain?

Brrr! Nem vagyunk babonások, de ez már mégis sok! *Péntekkel kezdődik, péntekkel végződik* ... Nem sok jót rejtegethet magában ez a 365 nap, amelyek közül egy még halmozza is a rossz előjeleket. Augusztusban nevezetesen *egybeesik 13. és péntek!*

Dolgozó ember, tisztviselő, munkás első gondolata mindig: *hány ünnep lesz az új esztendőben. 67-szer fogunk azzal a boldog tudattal felébredni* az új esztendőben, hogy nem kell hivatalba, munkába menni, ráérünk még egy kicsit az ágyban dőzsölni! *Az ötletünket vasárnaphoz nagyanis 47 ünnepnap járul.* — Ezek közül az ember életében is pirosbetűs napok közül vannak olyanok, amelyek szerencsés társulással örvendezhetik az embert: a kettős ünnepek! Kettős ünnep és így szünet nap lesz most húsvéton, pünkösdön és karácsonyon kívül március 14- és 15-én, amikor is a nemzeti ünnepet vasárnap előzi meg, azután október 31-én és november 1-én, amikor a Mindenszentek napja előtt van vasárnap. Viszont október 31-én, a reformáció emlékünnepe vasárnapra esik, s karácsony második napját is vasárnap absorbeálja . .

Mindjárt az új év első hónapjában találkozunk két ünneppel Újév napjával és Vízkereszt napjával. *A nagy ünnepek között most nagy kitolódást látunk. — Húsvét már régen nem volt olyan későn, mint ahogy az új esztendőben lesz.* Április 25—26-án járunk majd öntözködni s húsvéti ünnepeket kívánni. Reméljük a mákos, diós patkó akkor sem lesz kevesebb, mint a most elmult karácsonykor.

Ennek *megfelelően hosszú lesz a farsang!* A táncolni vágyó ifjúság boldogab időkben most térdig koptathatná lábát a táncban bálokon, teákon és egyéb összejöveteleken, dehát háborúban élünk s csak bizonyos korlátozott számú, rövidített zárórájú kicsi-kis összejövetelek lesznek az irdatlan hosszú farsangban *Marcius 10-éig, Hamvazószerdáig pedig*, mint említettük, lehetne táncolni aztán . .

Junius közepén lesz Pünkösd ünnepe. 13-án és 14-én ünneplünk, a nyár küszöbén, iskolás zárásakor. *Kevesen emlékeznek olyen késői Pünkösdre.*

Az új év nem szökőév, tehát *csak* 365 napos és *február* 28 napból áll.

A *Herschel szerinti időjárás* januárban még az eddigi száraz kemény lenne. Aztán jönne csak meg a hó, de akkor aztán sok. Egészen március közepéig, amikor az enyhű és köszöntene be.

Meleg lesz a nyár július közepén száraz, igen forró időjárással, szeptember elején pedig meleggel, közepén hűvös időjárással, aztán ismét olyan szép vénasszonyok nyarával, mint amilyen az idén volt.

Ezeket olvastuk ki a naptárból. Azt, hogy sorsunk milyen lesz, élünk-e, halunk-e, azt sajnos nem tudjuk kiolvasni... Pedig ez talán mindannyiunkat jobban érdekelt volna.

——oOOoo——

A kisegítő szolgálatot teljesítő személyek hozzátartozóinak hadisegélye

A honvédelmi miniszter rendeletet adott ki, melynek értelmében az ezidőszerint is még kisegítő szolgálatot teljesítő személyeknek azok a hozzátartozói, akik az 1942 dec. 1-ét megelőző időben történt megállapítás alapján hadisegélyben részesültek, a megállapított hadisegélyt kiadó rendelet hatálybalépéséig, de legkésőbb a jelenleg kisegítő szolgálatot teljesítő személyek szolgálatának megszűnéséig, változatlanul élvezik. Ennek a rendeletnek a rendelkezéseit 1942 dec. hó 1-én kezdődő hatállyal kell alkalmazni.

Az új koronaőr a miniszterelnöknél

Kállay Miklós miniszterelnök szerdán délelőtt fogadta *Radványszky* Albert bárót, a magyar Szent Korona őrét, aki tisztelgő látogatáson volt a miniszterelnöknél.

——oOo——

Rendelet a városi és községi orvosok illetményeiről

A hivatalos lap csütörtöki száma közli a *belügyminiszter rendeletét, amely kimondja, hogy a városi, községi és körorvosok illetményeit az állam viseli, de ezeket a városok és községek kötelesek az államnak megtéríteni.* A megtérítés összegéből a városokra eső részt az egyes városok között, illetőleg a városban az orvosi állások számának figyelembevételével a belügyminiszter osztja meg, a községek részéről fizetendő megtérítés összegét a vármegye alispánja állapítja meg évenként.

——oOOoo——

A posta figyelmeztetése a közönséghez

A m. kir. posta vezérigazgatósága tudomást szerzett a közönség egyes rétegeiben terjesztett olyan híresztelésekről, hogy meg nem engedett anyagi szolgáltatás ellenében új távbeszélő állomást lehet szerezni, illetőleg távbeszélő állomással kapcsolatos ügyek, így fellebbezések elintézését könnyíteni és gyorsítani lehet.

Ilyen megtévesztő hírek a m. kir. postába vetett bizalom megrendítésére alkalmasak. A m. kir. posta vezérigazgatósága felkéri ezért a közönséget, hogy ilyen hírek terjesztőjét, vagy esetleg ilyen kijárászásra ajánlkozót minden esetben rendőrrel, esetleg csendőrrel igazoltassák és az esetet a postavezérigazgatóság Budapest, XII. Krisztina körút 12., telefon 156-280, vagy Budapesti Rádió és Távbeszélő Igazgatóság Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 17—19., telefon: 140-440 vizsgálati osztályának személyesen vagy távbeszélőn jelentsék be.

——oOo——

Be kell jelenteni a hűtőházakat, raktárhelyiségeket, meszespincéket

A kormány rendeleti úton megtette a romlandó közszükségleti cikkek tartósításának biztosítására szükséges intézkedéseket.

A rendelet kimondja, hogy *minden olyan hűtőházat, raktárhelyiséget, meszespincét, amely legalább száz métermázsa hús, szalonna, zsír, tejtermék, gyümölcs, vagy, zöldség,* illetőleg legalább tízezer tojás tartósítása céljából elhelyezésre alkalmas, *1943 január 31-ig,* az ezután épülő hűtőházakat pedig használható állapotba helyezésükről számított *15 nap alatt be kell jelenteni.* A bejelentésben fel kell tüntetni a hűtőházban elhelyezett termékek nemét és mennyiségét, valamint a tárolás időtartamát. A közelátási miniszter kötelezheti a hideg áruk tartósítására iparszerűen használt hűtőház tulajdonosát, illetőleg bérlőjét, hogy hűtőházát meghatározott közszükségleti cikkek szakszerű tartósítására használja fel.

——oOo——

Buenos Aires, dec. 30. Newyorki jelentés szerint vizsgálat van a portlandi hajógyár ellen, mert 84 gőzösből 8 drbt készített

VITÉZ FEJÉR ISTVÁN
ARANY BIKA ÉTTERMEI és KÁVÉHÁZAI
DEBRECEN

Ugyanezen vezetés alatti nyári üzemek:
Nagyerdei Vigadó — Strand vendéglő — Leveles Csárda.

Nagy Szilveszter-est köznapi árakkal

Uveg- és Bocskai teremben:
Tánc!

Vacsorázó hely
FARKAS ICA
magyar nótaénekesnő
Magyari Gyula
népszerű közkedvelt zenekarával.
Asztalt itt csak előjegyzéssel biztosíthatunk

FEHÉR SZALONBAN:
Tánc!

Haraszti Mária és Kóváry Gitta
nagysikerű slágerei
nemes Derschatta József
és Kuno Jenő
vidám és forrón hangulatos jazz-duójával

Kávéház és Söröző

Magyari Jóska
közkedvelt zenekarával muzsikál
Vacsorázó hely

Asztalrendelések: Az éttermi főpincérnél, vagy telefonon: 17-99.

Runázati anyagokat és bakancsokat kapnak a mezőgazdasági cselédek

A közellátási miniszter akciót indított a mezőgazdasági cselédeknek ruházati anyagokkal és bakkancsal való ellátására. Az akcióban *bakkancsot, ruhát, ing- és alsónadráganyagot, kész ingeket és alsónadrágokat, kötött mellényeket, strux és durvaszálú vászonárukat kb. 16 millió pengő értékben osztanak ki.*

Az akció lebonyolítását a Hangya és a magánkereskedelem végzi 50—50 százalékos arányban. A textiláruk már mindegyik megbízott kereskedőkhöz megérkeztek, úgyhogy az áruk szétosztása erős ütemben folyik.

A közellátási miniszter az árakat külön felülvizsgálat alá vette és a termelői, valamint a kereskedői haszon csökkentésével olcsó áron juttatta az árut a jogosultak birtokába. Nagy súlyt helyez a miniszter arra is, hogy az olcsó árak ellenére kifogástalan jó áru kerüljön kiosztásra.

Egyidejűleg kiosztásra kerülnek azok a bőrtalpú bakkancsok, amelyeket a közellátási miniszter bocsátott a mezőgazdasági cselédek rendelkezésére.

A törvényhatóságokhoz eddig több mint 120 ezer bőrtalpu bakkancs érkezett meg. A bakkancs kivétel nélkül gondosan válogatott anyagból készültek és bőrtalppal vannak ellátva. A bakkancsok árát 32—35 pengőben állapították meg.

RÖVID TÁVIRATOK

Santiago Di Chille, dec. 30. A chilei szenátus kedden befejezte a külpolitikai vitát. Azok a szenátorok, akik a tengellyel való szakítást követelték, ez alkalommal vereséget szenvedtek. A szenátus elismerte az államelnöknek azt a jogát, hogy egyedül vezesse az ország külpolitikáját.

Buenos Aires, dec. 30. Az angol hírszolgálat montevideoi jelentése szerint az uruguayi kormány januárban felvenni szándékszik a diplomáciai viszonyt a szovjetunióval. Mint ismeretes Urugay elnöke 1935-ben megszakította a Szovjetunióval a gazdasági kapcsolatokat, mert megállapította, hogy az uruguayi szovjet kereskedelmi képviselet elsősorban a délamerikai kommunista propaganda pénzügyi alátámasztása érdekében dolgozott.

Amsterdam, dec. 30. (NTI) A kínai hadijelentés a brit híriroda szerint közölte, hogy azok a japán hadoszlopok, amelyek Hupei és Anhvei határán támadtak, elfoglalták Kvangszi, Lusung, Tahiu és Lotien városát.

Tanger, dec. 30. (Stefani): Vasárnap angol katonák és egy amerikai járőr között Oran kikötőjében éles összeütközés támadt. Egy angol katona súlyosan megsérült, két amerikai és egy angol katona pedig belefulladt a tengerbe.

Washingtonból jelentik, hogy 1939 júniusának és 1942 szeptemberének hónapjai között hivatalos megállapítás szerint az Egyesült Államokban a drágulási mutató 98 százalékról 120 százalékra emelkedett. (MTI.)

San Sebastian, dec. 28. Mariano Toldeo alezredes parancsnoksága alatt hétfőn délelőtt spanyol önkentesek újabb csoportja indult el hazájából a keleti arcvonalra, a Kék Hadosztályhoz, a bolsevisták elleni küzdelemre. Az önkénteseket melegen búcsúztatták.

London, dec. 30. Az angol kormány állami birtokba vett két szénbánya vállalatot a notinghami és clistoni szénbányákat. Az állami birtokbavétel az államvédelmi törvény felhatalmazása alapján történt. A két szénbányában a termelést amerikai gépekkel végzik. Ez az első eset, hogy az angol kormány szénbányát állami birtokba vett át.

Ha jól akar szórakozni Szilveszterkor jöjjön el Simi bácsihoz Simonyi út 11. Sörszanatórium. Asztalt foglalni még lehet a főpincérnél. - Telefon: 13-79.

Kis üzlet! Szolid ár!
Rekamiek, fotellek, hencserek és mindennemű kárpitos munkákat felelősséggel vállal:
Komáromi Sándor
Nyomtató-utca 16.

Szilveszterkor ismét a Pál söröző-ben

FERENCJÓZSEF KESERŰVIZ

Cserkész parancsnoki tábor

A debreceni VI. cserkészkerület január 2-án és 3-án parancsnoki tábort rendez. A táboron résztvesznek a kerület összes csapatparancsnokai és tisztjei. Lejönnek a táborba az országos főcserkész és az országos parancsnokság tagjai is és a kerületi parancsnokkal együtt ismertetni fogják az új munkatervet. Igen érdekes és értékes problémák kerülnek megbeszélésre, melynek nyomán új lendületet kap a debreceni cserkészet. A tábor parancsnoka *Rábold* Gábor kerületi parancsnok. Nagyon sokan jelentkeztek vidékről résztvevő parancsnokok, akiknek szállásáról és étkezéséről a kerület vezetősége gondoskodik.

A csáktornyai vasúti merénylők ügye rendes bíróság elé kerül

Hírt adtunk arról, hogy a csáktornyai vasúti merénylet két tettesét elfogták. *Poszovetz* István és *Jurinetz* Márton horvát területen kerültek kézre s a horvát csendőrök adták át őket a magyar hatóságoknak. Vádolják őket azzal is, hogy sorozatos betöréseket követtek el magyar területen és a zsákmányt horvát területen értékesítették. A nyomozás során beismerő vallomást tettek úgy a betörésekről, mint a vasúti merényletről.

A rögtönítélő bíróságnak most megtartott tárgyalásán a vádlottak visszavonták vallomásaikat. A tanúk sem tettek olyan vallomást, hogy a betörések az elsötétítés ideje alatt történtek. A törvényszék a rendes bíróság elé utalta ezek alapján az ügyet.

debreceni Csokonai színház
IGAZGATÓ: BELEZNAI-UNGER ISTVÁN

Csütörtökön este 7 órakor: **Ártatlan vagyok.** C) bérlet.
Csütörtökön este negyed 11 órakor: **Szilveszteri kabaré.**
Pénteken délután fél 3 órakor: **Az esküvődön én is ott leszek.**
Pénteken este 5 órakor: **Ártatlan vagyok.**
Pénteken este félnyolc órakor: **Simonyi őbester.**

Csokonai Színház
Csütörtökön 7 órakor
C) bérletben
Ártatlan vagyok
A legszenzációsabb bohózat-ujdonság!
Este negyed 11-kor
KABARÉ
Újév napján 3 előadás:
fél 3-kor, 5-kor, fél 8-kor
a szezon nagy slágerei

Tánciskolák

* **Schaff tánciskolájában,** a Koronában ma este 7 órától nagy Szilveszter-est. 4-én új tanfolyam kezdődik.

* **Dr Kürthyné** Máriássy Magda táncintézetében szilveszteri összetánc 8—1 óráig. Péterfia 30.

* **Vattay Margit** tánc- és mozdulatművészeti iskolájában január 4-én diákkolon kezdődik.

* **Új tánctanfolyam** január negyedikén kezdődik a volt Bartalis tánciskolában. Beiratások megkezdődtek.

A kivilágitatlan sorompó miatt..

Segédmozdony gázolta el özvegy Kovács Bélánét

Beszámoltunk már arról, hogy özvegy Kovács Bélánét, kereskedő özvegyét a vámospércsi-úti sorompónál elgázolta a vonat. A kerék levágta bal alsó lábszárát és jobb lábának ujjait leszelte. Az özvegy az utolsó lépést tette már a vágányokon át, amikor elkapta a mozdony kereke a vágányról lelépő lábát.

Percekig hevert vérében az asszony, míg segítséget kapott. A nagy sötétben az emberek azt sem tudták, hogy mi történt a vergődő asszonnyal. Később egy motrokerékpáros robogott a sorompó felé, azt kérték meg, hogy adjon hírt telefon útján a méntőknek. Igy került klinikára az elgázolt asszony.

A szerencsétlenséggel kapcsolatban megállapitották, hogy egy hosszú tehervonat haladt át a sorompó között és a segélymozdony, mely hátulról tolta a Debrecenből Nyiregyháza felé robogó vonatot, visszafordult a sorompót elhagyva, hogy visszatérjen a pályaudvarra. *Ez a mozdony gázolta el az özvegyet.*

Ezzel kapcsolatban hangoztatják a környék lakói, hogy *a nagyforgalmú helyen teljes sötétségben van a sorompó és többször fordult már elő baj emiatt.* Szükség volna, legalább a nagyforgalmú esti órákban arra, hogy legalább egy lámpával világítsák ki a forgalmas helyet.

A sülttök megvéd az influenzával szemben és javítja a látást

Az Országos Közegészségügyi Intézet *tudományos vizsgálat alá vetette a sülttököt* és kitűnő tulajdonságokat állapítottak meg a népélelemnek alkalmas, de sokszor lenézett sülttökről.

A sülttök az emberi szervezet szempontjából *majdnem értékesebb, mint a vaj. Rendkívül magas A-vitamin tartalma van, de van benne bőven B- és C-vitamin is. Az, aki napi tiz deka sülttököt rendszeresen elfogyaszt, hiánytalanul fedezte A-vitamin szükségletét.*

A sülttök fogyasztása javítja a látást, megvéd az influenzával szemben. Kenyérpótlék a sülttök. Igen sok cukrot tartalmaz. Sütés után megédesedik, dextrin-féleségek teremnek benne, a tetején pedig a sok cukor egyrésze kikaramellosodik. Sok helyen a kenyérsütésnél igen sikerült próbákat tartottak vele, a tökkel készült kenyér meglepetés volt.

Egy kalandos élet vége

Hirtelen meghalt egy 30 napi elzárásra ítélt, Debrecenből már évtizedekkel ezelőtt kitiltott koldus

Kalandos élet ért véget hirtelen halállal tegnap éjszaka. Sipos Bálint 65 éves bagaméri sertéshajcsár, akit néhány nappal ezelőtt dr Boczkó Lajos rendőrtanácsos, kihágási bíró koldulásért 30 napi elzárásra ítélt, hirtelen meghalt.

Sipos Bálint ismert alakja volt a debreceni hatóságoknak. Debrecen „szerelmese" volt, aki daccara annak, hogy az elmult négy évtized alatt több, mint húsz esetben volt kitiltva a városból, mindig visszatért ide. Komoly foglalkozása soha nem volt, a boldog békeidőkben is megelégedett a hajcsárkodással keresett néhány fillérrel, vagy koldulással szerzett kevés pénzzel, amin pálinkát és kenyeret vett. 1912-ben tiltotta ki Debrecenből először dr. Komlóssy Pál rendőrtanácsos, azóta egyik kitiltása a másikat érte, de mindig visszajött ide. *Még a békeidőben egyszer gyilkosság gyanujába is keveredett, azonban teljesen tisztázta magát.* Bűncselekményt nem is követett el soha, csak csavargás, koldulás, kalandos élet voltak a hibái.

Néhány napja tüdőgyulladás lépett fel nála és az idős férfi megtámadott szervezete nem tudott megbirkozni a betegséggel. Megkapta a beutalást klinikai kezelésre, amikor hirtelen meghalt. A törvényszéki bonctani intézetbe szállították. Halálát valószínűleg végelgyengülés okozta.

— MÁV alkalmazott nem fogadhat el újévi ajándékot. Az új év közeledtével a MÁV elnöke az ajándék elfogadásának tilalmára vonatkozóan rendeletet intézett a személyzethez. E rendelet nemcsak az ajándék kérését vagy követelését, hanem annak puszta elfogadását is fegyelmi vétségnek minősíti minden olyan esetben, amikor az alkalmazott hivatalos működéséért kapja.

Trafikot, vagy italmérési engedélyt Tóth Györgyeknek

A százszázalékos hadirokkant *Tóth* György és felesége *Havancsák* Mária megható története ismerős már olvasóink előtt, nagyon sokan adakoztak is, hogy elviselhetőbbé tegyék életét a nyomorékká vált harcosnak és segítsék a hűséges szivű Havancsák Máriát, hogy minél jobban legyen módja ahhoz, hogy férjével szemben vállalt kötelességeit teljesiteni tudja.

Jónás János debreceni bornagykereskedő most a szerkesztőségünkhöz írt levelében felveti azt a gondolatot is, hogy az adakozáson kívül állandó jövedelmi forráshoz kellene a házaspárt segiteni. Trafik, vagy italmérési engedélyt kellene adni Tóth Györgynek, a forgótőkét Debrecenből és az ország minden részéből érkező pénzadományok már biztosítják. Pénzük jövedelmezne is az üzletben és biztos megélhetést adna a dolgos asszony segítő munkájával. Ehhez a forgótőkénez hozzájárulásként 10 pengőt Jónás János már átadott.

A gondolat igen helyén való és bizonyára megszívlelik illetekes helyen.

*

Tegnap a következő adományok érkeztek Tóth Györgyék nászajándékára: Nagy Tibike Keresztszegi u. 45. 5 P, H. I. 5 P, Jónás János bornagykereskedő 10 P.

— Húsz norvég ujság beszünteti megjelenését, mert a norvég ujságok helyzete a legutóbbi hónapokban részben politikai, részben gazdasági okokból rendkívül nehézzé vált. A háború előtt megjelent mintegy 200 norvég ujságnak csak a fele jelenik meg már.

— Egységes mintájú bútorokat készítenek az olasz bombakárosultaknak. E bútorok megvételére csak azok jogosultak, akiknek lakásait a bombázás tette tönkre.

Rádió, Kerékpár, Csillár
részletre is
Lévaynál
Debrecen, Piac-u. 42. Telefon: 12-20.

Tizenkét gyermeket ruházott fel a Korona Asztaltársaság

Debrecen egyik évről-évre nagyon szép szociális eredménnyel működő baráti csoportja, a Korona Asztaltársaság, tegnap délután a Gambrinus külön termében szép ünnepség keretében tartotta meg hagyományos gyermekfelruházását. Tizenkét szegény gyermeket öltöztettek fel az asztaltársaság tagjai, akik sokéves szeretetmunkájuk során szép eredményt értek el, könnyeket töröltek le és nemes példát mutattak.

Kovács József református lelkész beszédében megemlékezett arról a szeretetről, mely körüllengi a termet és mely a mai nehéz helyzetben is az asztaltársaság nemesszívű tagjai által kinyúl a szegények, elhagyottak felé és igyekszik segíteni a rászorultakon. Majd a gyermekekhez intézett Kovács lelkipásztor beszédet.

A megajándékozott gyermekek nevében *Lőrinczy* János mondott köszönetet. Ezután megvendégelték a gyermekeket *Csócsits* Lajos nagyszerű konyhájának ételeivel: gulyással, pogácsával, gyümölccsel A megkapóan szép ünnepély után a társaság tagjai baráti hangulatban maradtak együtt.

A Korona Asztaltársaság megkapóan szép szeretetmunkája irányítójának, dr. *Szabó* Gyula árvaszéki ülnöknek nemes aktivitása révén ért el olyan gazdag eredményt. A minden évben megújuló szeretetteljes, szociális gondoskodásért pedig őszinte köszönet illeti meg a szép példát nyujtó kis társaság minden egyes tagját.

Száz év előtt porig égett Miskolc

Miskolc városát száz esztendővel ezelőtt olyan hatalmas tűzvész pusztította, hogy a város teljesen leégett és 2000 épület lett a lángok martaléka. A kár 2—3 millió forint volt. A nagy tűz egy gazdasági szinből indult ki, ahol a cselédek kévekötegeket csináltak. A miskolci tűzvész károsultjainak segítésére országos gyüjtés indult és egy év alatt több mint 100.000 váltóforint gyült össze. Külföldről is adakoztak, Bécsből, Grácból, Mantuából.

Időszerű kislexikon

A Halász-félsziget és a Murman-part a keleti front legészakibb része, ahol a baráti finn nép vivja hősi harcát. Az északi sarkkörön túl húzódik a két említett földrész. Tundras, terméketlen, sík a terep, amelyen csak a nyári hónapokban enged fel a fagy. Ilyenkor már 30—40 fok között váltakozik a hőmérséklet a fagypont alatt. Jelentőségét a Murman-vasút magyarázza. Ezt a vasutat annak idején hadifoglyokkal építtették az oroszok. Az Északi Jeges Tengert Leningraddal köti össze ez az 1300 kilométer hosszú vasút.

— Földrengés pusztított Dél-Amerikában és teljesen elpusztította a Lorion közelében fekvő Potomac helyiséget. A földrengés során 400 méter hosszú szakadékok nyíltak meg, amelyekből sűrű füstgőz tört fel. A halálos áldozatok száma még ismeretlen.

Mérleget, adóbevallást készit a Könyvelési Szalroda Vörösmarty-utca 24.

Január 1 nem hústalan nap

A közellátási miniszter január 1-re eső pénteki napra a hústalan napot felfüggesztette.

A petróleum új ára

A közellátásügyi miniszter a világító kőolaj legmagasabb fogyasztói árát az ország egész területére egységesen literenként 56 fillérben állapította meg január 1-től kezdve.

Cipőt lopott Debrecenben a budapesti „fekete" árus

Nagy Dezső Teleki-utcai cipészmester a rendőrnek átadta ismerősét, Jóri Károly budapesti élelmiszerkereskedőt, aki műhelyéből ellopott három pár női cipőt és több talpat. Elmondotta a cipészmester a kihallgatása során, hogy Jóri, akit régebbről ismer, meglátogatta őt műhelyében többször, ha Budapestről Debrecenbe vezette az útja. Feltűnt neki, hogy **Jóri látogatásainak idejében eltűnik mindig egy-egy cipő a műhelyből.** A legutóbbi látogatásakor megfigyelte és tetten is érte. A böröndjéből előkerült egy pár férficipő, melyet ellopott, míg a műhelyt néhány percre elhagyta és kívülről figyelte, hogy mit csinál az ismerős.

Jóri a rendőrségen nem tagadta a lopást, csak azt hangoztatta, hogy több lopást nem követett el. Csak egy pár férficipőt lopott. Elmondotta, hogy kevés nyugdíjat kap és úgy pótolja, hogy **vidéken élelmiszereket vásárol össze és Budapesten százszázalékos haszonnal értékesíti.** Jól jövedelmez neki a „feketepiac", nem szorul rá a lopásra. Nem is tudja miért tette el a cipőt. Debrecenben is keresett jól, mert **12 pengőért vett vidéken két kiló vajat és eladta a Rákóczi utcai piacon 30 pengőért.**

Jóri ellen lopás és árdrágítás miatt indult meg a bűnvádi eljárás.

Hangulatos Szilveszter-est
Kitünő fajborok nagy választékban. Szolid árak!
Cigányzene.
Kauker Ferenc
sörözője és borozója
Varga utca 35.

Boldog újévet kívánunk
a mi kedves megrendelőinknek és jó ismerőseinknek
Tisztelettel
Weszely Antal és Fia
épület- és műbádogos mesterek Dégenfeld tér 3.

A szerencse most is megtalálja Szilveszterkor a Páll sörözőben

Az ifjú költő

százhúsz esztendővel ezelőtt született eppen évfordulón, olyan időkben, amikor a forrongó világban uj üstökösök támadtak es a magyarság is ott volt a nagy események elocsarnokaban. Százhúsz éve született, de ma is ifjú költő, halhatatlanul fiatal és rendíthetetlenül nagy, akire nemcsak mi nézünk hálás büszkeséggel, de a világ művelt társadalma is, mint csodát emlegeti.

Petőfi Sándorról van szó, akinek születési körülményeit még mindig nem derítette fel teljesen a kutató tudomány, hiszen két város is verseng érte, s ő maga se titkolta, hogy mindkét városhoz érzelmeinek legszebb szálai fűzik. Nem is az a fontos, hogy hol, a fő az, hogy bárhol született, ragyogó magyar csillagként látta meg a napvilágot, bármely városban született, minden körülmények között magyar földön született magyarnak . . .

Méltán emlegetik üstökösnek, mely feltűnik váratlanul, aztán néhány pillanatig ragyog mérhetetlen magasságban, bevilágítja fényével a földet, elkápráztatja szépségével az eget és világot, megtölti csodálatos ragyogással az emberek lelkét, aztán úgy, ahogy jött, tovasuhant, hogy talán új ezredév múltán térjen száguldó csillagként vissza . . .

Sokat írtak, sokat vitatkoztak Petőfi Sándor élete, költészete fölött, de a vitának soha nem volt tárgya a tehetsége és magyar volta.

Tehetséges volt, mint talán egyetlen magyar költőnk se.

Huszonhat éves korára megfutotta a magyar líra minden skáláját úgy, hogy utána szinte szégyen harminc esztendőn felül lírai verseket írni.

Magyar volt mértéktelen nagy áldozattal, hogy ifjú életét adta oda álmai beteljesüléséért olyan vakbuzgósággal, ahogy csak fiatalok és nagyok, lelkiekben gazdagok tudnak haladni.

Törzsökös magyar volt, bár eredeti neve nem hangzott minden magyaroknak magyar módjára. Ő teremtett a magyar fajtának szellemi törzsököt, melyből hasad és fakad azóta is a magyar szó zengésének drága muzsikája szakadatlanul.

A nép fia volt abban az értelemben, hogy a nemzet az ezeresztendős multjának minden kincsét éppen ezen a rétegen keresztül adta mindig maradéktalanul pazarló két kézzel.

Okos ember volt, aki jól tudta kamatoztatni kincseit a jövendőnek, ha a kor első lépéseit nem is értékelte és vette úgy szívére, ahogy vennie kellett volna.

Józansága és európai műveltsége tette megalkuvást nem ismerő magyarrá, mert józan ésszel látta, hogy itt, ezen a földön csak magyar módon élhetünk, műveltsége pedig ösztökélte arra, hogy mindig többet és jobbat adjunk magunkból a köznek, az egyetemes magyarságnak.

Ma már tengeren innen és túl olvassák műveit, értékelik láng lelke gyümölcseit, de igazán csak mi magyarok tudjuk, hogy ki volt.

A kis cseléd és a kocsmárosmészáros fiában egek gyulladtak ki és adtak fényt kunyhók és paloták világának. Nem a származás döntötte el, hogy meddig terjed a tehetség és tudás határa, nem az iskolák, nem a környezet adta meg a föltétlen fellegek fölötti szárnyalást, de megadta a lánglélek tehetsége, melyet örökségképpen hozott a földre.

Ez a költő ismerte és szerette nemzetét.

Dicsőítette és ostorozta.

Jósolt és cselekedett, mert tudta, hogy a szónak is csak akkor van varázsa, ha alátámasztja a tett.

Szeptember végén című költeményéből talán soha nem lett volna világirodalmi kincs, ha a segesvári síkon ott nem esik el kozák dárda vérömlesztő szúrása alatt.

Százhúsz esztendő egy nemzet életében alig jelent valamit.

Petőfi Sándor élete óta eltelt százhúsz esztendő csak megerősít mindenkit abban a hitben, hogy az örökkévalóságnak született és írt.

Szerte a háborús országban fények gyúlnak ki, a szívek táján lángok élednek és zsongó-bongó Petőfi-sorok kelnek szárnyra és viszik szerte a szilveszteri éjszakában a magyar üstökös fényének édes boldogságát. Szerte az országban és az országtól távoli messzeségekbe, ahol most magyar honvédek állnak a vártán, s még annál is messzebb, minden felé, ahol ellenségek és barátok olvassák a Petőfi-versek sorait életről, szerelemről, hazáról és hűségről, kincseket a szépségről és örök emberi erényekről...

Százhúsz esztendő távlatában világosabb a magyar üstökös fénye és még ragyogóbb a szépsége, frissebbek a sorok, szívünkszerintebbek a versek. Ifjú Petőfi Sándor lelke él és életet hint szerte a szilveszteri éjszakában.

Mert a halhatatlanok halála a halállal teremti meg az örök életet ! . . .

Jövendölés

Írta : PETŐFI SÁNDOR

„Mondád, anyám, hogy álmainkat
Éjente festi égi kéz ;
Az álom ablak, melyen által
Lelkünk szeme jövőbe néz.

Anyám, álmodtam én is egyet,
Nem fejtenéd meg, mit jelent ?
Szárnyim növének s átröpültem
A levegőt, a végtelent."

„Fiacskám, lelkem drága napja,
Napomnak fénye ! örvendezz ;
Hosszúra nyujtja élted Isten,
Álmodnak boldog titka ez."

És nőtt a gyermek, lángra lobbant
Meleg keblén az ifjú kor,
S a dal malasztos enyh a szívnek.
Midőn hullámzó vére forr.

Lantot ragadt az ifjú karja,
Lantjának adta érzetét,
S dalszárnyon a lángérzemények
Madárként szálltak szerteszét.

Égig röpült a bűvös ének,
Lehozta a hír csillagát,
És a költőnek sugarából
Font homlokára koronát.

De méreg a dal édes méze ;
S mit a költő a lantnak ad,
Szívének mindenik virága,
Éltéből egy-egy drága nap.

Pokollá lett az érzelemláng
És ő a lángban martalék ;
A földön őt az életfának
Csak egy kis ága tartja még.

Ott fekszik ő halálos ágyon,
Sok szenvedésnek gyermeke,
S hallá, mit a szülő bús ajka
Kínjának hangján rebege :

„Halál, ne vidd el őt karomból,
Ne vidd korán el a fiút ;
Soká ígérte őt éltetni
Az ég . . . vagy álmunk is hazud?

„Anyám, az álmok nem hazudnak ;
Takarjon bár a szemfödél :
Dicső neve költő fiadnak,
Anyám, soká, örökkön él."

A rendőrség nyomoz a Nyugati-utcai véres verekedés és fegyverhasználat ügyében

Beszámoltunk arról a véres verekedésről, melynek során kedden éjszaka 11 óra előtt igazoltatás során Oláh Márton rendőrt is megtámadta tíztagú, ittas állapotban levő garázda társaság. **A rendőr, akit egyik támadója úgy fejbevágott, hogy elborította a vér, kénytelen volt fegyverét használni és a revolver golyója Illyés István napszámos, Tegez-utca 20. szám alatti lakos ballapockáján befúródva tüdősérülést okozott.** A mentők a sebészeti klinikára szállították, ahol kezelés alá vették. A mentők részesítették első segélyben az orrán és fején megsérült Oláh Márton rendőrt is.

A nagyrészt ittas társaság tagjait, akik között több notórius verekedő van, előállították a rendőrségre és a tegnapi napon **Szabó Gyula** rendőrtanácsos, a bűnügyi osztály vezetője, megkezdte kihallgatásukat. **A tanukkal együtt közel 30 embert hallgatnak ki és így a mai napon is tart a vizsgálat.** A sebészeti klinikán sérülten fekvő Illyés Istvánt pedig **Nagymajtényi Ferenc** rendőrfogalmazó hallgatta ki.

A vizsgálat során nagyrészt tisztázódott már eddig is a Nyugati-utcai véres verekedés ügye. Illyés István által előadottak szerint ő nyolctagú társaságával az éjszakai órákban ment be a Nyugati-utca 8. szám alatt levő Szakáll-féle vendéglőbe, meglehetősen ittas állapotban, mert délután és este is ittak. Bort rendeltek, amit a vendéglős nem akart nekik éppen ittasságuk miatt kiszolgálni, mikor azonban követelőzőleg léptek fel, adott egy-egy fröccsöt a társaság valamennyi tagjának azzal, hogy utána eltávoznak. Az ittas társaság azonban mulatni akart és a kocsma belső helyisége felé mentek, ahol egy másik társaság szórakozott. Be akartak menni, a bennülő társaság tagjai azonban meg akartak szabadulni tőlük és azt mondták, hogy menjenek már haza, mert záróra van.

— Ha záróra van, akkor maguk is jöjjenek — válaszolt az ittas kompánia.

Ezen összeszólalkoztak, majd verekedés keletkezett a két társaság tagjai között a kocsma előtt az utcán. A dulakodás zaját, a káromkodásokat meghallotta a Hatvan-utca végén posztoló Oláh Márton rendőr és a helyszínre sietve igyekezett szétválasztani a dulakodókat, majd a főbb verekedőket igazoltatta. Az igazoltatás, majd a társaság egyik tagjának megbilincselése során megtámadták a rendőrt, aki figyelmeztette az embereket, hogy kénytelen lesz fegyverét használni, majd riasztásul a levegőbe is lőtt. **Ennek dacára ütések érték Oláh Mártont, aki végül életveszélyesen fenyegetve az őt orrbavágó Illyés ellen fegyverét használta. Az ütés következtében Oláh arcát is elborította a vér, azonban sérülten is — az időközben megérkezett rendőrökkel együtt — előállította a közben lecsillapodott társaságot.** Két tagját a társaságnak, akik közben eltűntek, a tegnapi napon elfogta és előállította a rendőrség.

Illyés kijelentette a klinikai ágyon, hogy nem okolja a rendőrt sérüléséért, hibás volt az esetben, mert erősen ittas állapotban résztvett a verekedésben.

— Egyet kaptam egyért . . kvittek vagyunk ! — mondotta.

A rendőrség folytatja a véres éjszakai verekedés ügyében a nyomozást és a tegnapi napon három egyént a verekedők közül őrizetbe vett. Az egyik társaság két nőtagját és azokat, akik a verekedésben csak másodrangú szerepet játszottak, szabadon bocsátották.

A liszt, rizs és búzadara új ára

Közellátásügyi miniszteri rendeletek

A közellátásügyi miniszter több rendeletet adott ki. Az egyik rendelet kimondja, hogy **január 1-től kezdve az ország egész területén a búzadara legmagasabb fogyasztói ára kilogrammonkint 86 fillér, a nullásliszté 82, az egységes búzaliszté 42, az egységes rozsliszté 42 ,a grahamliszté 52 fillér.**

Egy másik rendelet arról intézkedik, hogy a malmok a 90 százalékos kiőrlés mellett búzából 26 százalék fínomlisztet és 64 százalék egységes kenyérlisztet kötelesek előállítani.

Rendelettel állapította meg a miniszteri rendelet a **rizs új árát is.** Budapesten és környékén 194 fillér, vidéken a Budapesttől számított távolság szerint 196—204 fillér.

Megállapította a miniszter az ország egész területén egységesen a petróleum legmagasabb fogyasztói árát literenként 56 fillérben.

Egyidejűleg két kormányrendelet jelent meg a hivatalos lapban. Az egyik kimondja, hogy a közellátásügyi miniszter **állandó közellátásügyi szakértőket alkalmazhat,** a másik úgy intézkedik, hogy **babot, borsót, lencsét, mákot, őszi borsót, tavaszi bükkönymagot, hajdinát, kölest, lóbabot, cirokmagot, muharmagot, csillagfürtmagot és szárított cukorrépát csak engedéllyel szabad ipari úton feldolgozni.**

Államosították a debreceni városi és hajdúmegyei községi orvosokat

A városi és községi orvosi állások államosításával kapcsolatban a m. kir. belügyminiszter Debrecen városánál állami tisztviselőkké minősítette dr. *Csikos* István, dr. *Gál* György, dr. *Hollósy* Andor, dr. *Klamartsik* Antal, *dr. Makláry* Elek, dr. *Salánki* József és dr. *Tamássy* Géza városi orvosokat 1943 január elsejétől és ugyanakkor szolgálattételre Debrecen városához osztotta be. Az átminősítéssel egyidejűleg dr. Hollóssy Andor városi orvost a VII. fizetési osztályba kinevezte.

Hajdú vármegye területén a belügyminiszter dr. Csomor Benő dr. Csürös László hajdúszoboszlói, dr. Dapsy Endre hajdúnánási, dr. Drén Pál János hajdúböszörményi, dr. Hadas Miklós hajdúnánási, dr. Szálkay István hajdúböszörményi városi orvosokat, dr. Bélteky Lajos teglási, dr. Birtha Zoltán kabai, dr. Boda Sándor hajdúszováti, dr. Bondar György püspökladányi, dr. Bordás Lajos józsai, dr. Dancsy László hajdúhadházi, dr. Erhardt Tivadar egyeki, dr. Fábián Gyula hajdúhadházi, dr. Lencz Géza mikepércsi, dr Matolcsy Pál földesi, dr. Mitrovics Gyula vámospércsi, dr. Molnár Gyula tiszacsegei, dr. Molnár István nádudvari, dr. Nagy Miklós tetétlemi, dr. Oláh Imre hajdúdorogi, dr. Ónody Jenő kabai, dr. Papp Ágoston hajdúdorogi, dr. Pórer Dezső nádudvari, dr. Szabó Béla hajdúsámsoni, dr. Szathmáry István bajmazújvárosi, dr. Székely Péter püspökladányi, dr Thurzó Imre balmazújvárosi és dr. Wéber Jenő Gyula földesi községi orvosokat 1943 január hó 1-től állami tisztviselőkké minősítette és szolgálattételre eddigi szolgálati helyükre beosztotta.

Egyidejűleg dr. Matolcsy Pál, dr. Molnár Gyula, dd. Nagy Miklós és dr. Oláh Imre községi orvosokat a VII.,

dr. Szálkay István városi orvost, dr. Boda Sándor, dr. Erhardt Tivadar és dr. Papp Ágoston községi orvosokat a VIII.

dr. Csomor Benő, dr. Csürös László, dr. Dapsy Endre, dr. Drén Pál János, dr. Hadas Miklós, dr. Birtha Zoltán, dr. Bondar György, dr. Bordás Lajos, dr. Fábián Gyula, dr. Lencz Géza, dr. Mitrovics Gyula, dr. Szabó Béla, dr. Szathmáry István orvosokat a IX. fizetési osztályba kinevezte a belügyminiszter.

Uj illatszertár fodrászati cikk kereskedés
Hölgyfodrászat külön helyiségben MEGNYILT
Kossuth-u. 36. Cégtulajdonos: **Vad Elek**

Hortobágyi Csárdában
hangulatos
Szilveszter-est!
Kitűnő vacsora
Cigányzene
Ha nincs benzinje, vasúton jöhet este 7 órakor

Búcsuzzunk az **Ó** évtől
a Páll sörözőben

HIREK

DOLGOZIASS, HOGY DOLGOZHASS!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata december 26-án reggel 8-tól 1943 január 2-án reggel 8-ig: „Aranyangyal" Bánó Andor, Piac-utca 50., telefon: 24-53. — „Reménység" Gödény Ilona, Csapó utva 22., telefon 14-21. „Isteni Gondviselés", Székely Adorján, Petőfi-tér és Telek u. sarok, telefon: 32-81. — „Sas" özv. Mandel J.-né, Hatvan u. 66., telefon: 11-93.

VIDÉKI ELŐFIZETŐINK figyelmét felhivjuk a f. hó 29-én lapunkban közölt kormányrendeletre, mely szerint a havi előfizetési díj január 1-től 3.80, negyedévi 11.—, félévi 22.—, egy évi 44.— pengő. Egyben kérjük, hogy az előfizetési díjakat mielőbb feladni szíveskedjenek, hogy azok legkésőbb január 5-ig kiadóhivatalunkba beérkezzenek. DEBRECZEN kiadóhivatala.

A nagyháti mezőgazdasági munkásság adománya a Vörös-kereszinek

Tegnap szerkesztőségünkhöz hetven pengőt küldtek be. **Ezt az összeget a gróf Semsey uradalom nagyháti gazdaságának cselédsége ajánlja fel a Vörös-keresztnek.**

Ez az összeg a nagyháti „Tanyaotthon"-ban rendezett karácsonyi műsoros est tiszta bevétele volt. Bizonyítja ez az adakozás azt a hazafias szellemet, mely az ottani mezőgazdasági munkásságot eltölti. Ez év nyarán létesült a nagyháti uradalomban a tanyaotthon. Ez a kezdeményezés máris érezteti jó hatását és buzdítást és példát mutat másoknak is.

— **Református istentiszteletek december 31-én, Óév utolsó napján.** Nagytemplom d. u. 5 D. dr. Révész Imre. Kistemplom d. u. 5 dr. Makkai Sándor. Kossuth u templom d. u. 5 dr. Farkas Pál. Károlyi G.-téri templom d. u. 5 Kolozsváry Kiss László. Ispotály templom d. u. 5 Molnár Ferenc árpád-téri templomba du. 3 dr Erdei Mihály, du. 5 dr Hegyaljai Kiss Géza. Homokkerti templom d. u. 5 Kovács József. Nyilastelepi templom d. u. fél 5 Mezey Béla. Csapókerti templom d. u. 5 Balogh József. Kerekestelepi templom d. u. 5 Szilágyi László. Egyetemi templom d. u. Szenes László. Téglavetői gyülekezeti ház d. u. 3 Erdei Károly Ondód I. Kádár dülő d. u. 3 Rápolthy Árpád.

— **Református istentiszteletek 1943 január 1-én, Újév napján.** Nagytemplom d. e. 10 dr. Farkas Pál, d. u. 5 Kecskés József Kistemplom d. e. 9 dr. Ferenczy Károly, d. e. 11 D dr. Révész Imre, d. u. 5 Csutoros Sándor. Kossuth u. templom d. e. 11 Baja Mihály, d. u. 5 Ács Mihály. Károlyi G.-téri templom d e. 9 Kolozsváry Kiss László, d. u. 4 Varga Balázs. Ispotály templom d. e. 10 Molnár Ferenc, d. u. 5 Birinyi János. Árpádtéri templom d. e. 10 dr. Hegyaljai Kiss Géza, d. u. 3 dr. Erdei Mihály. Homokkerti templom d. e. 10 Kovács József, d. u. 5 Dusicza Ferenc. Nyilastelepi templom d. e. 10 Mezey Béla, d. u. fél 4 Orosz János. Csapókerti templom d. e. 10 dr. Dancsházy Sándor, d. u. 5 Balogh József. Kerekestelepi templom d. e. 10 Szilágyi László, d. u. 3 Szilágyi László Egyetemi templom d. e. 11 Koncz Zoltán. Téglaskerti áll. iskola d. e. 10 Sárközy Lajos. Téglavetői gyülekezeti ház d. u. 3 Erdei Károly. Wolaffkatelepi olvasókör d u. 3 Dusicza Ferenc

— **Óév-esti istentisztelet a Kistemplomban** ma, csütörtökön délután öt órakor tartatik, melynek keretében prédikál dr Makkai Sándor, volt erdélyi püspök, egyetemi professzor. A templom fütve lesz.

— **Az árpádtéri templomban** óév utolsó napján délután 3 órakor lesz az első istentisztelet, prédikál dr Erdei Mihály segédlelkész és délután 5 órakor lesz a második istentisztelet prédikál dr Hegyaljai Kiss Géza A fütőtest építése annyira előrehaladt, hogy a régi készülék kijavításával a templom fűthető.

— **Óévi hálaadó istentiszteletek a Szent Anna utcai plébánia templomban.** Ma délután 5 órakor hálaadó istentiszteletek lesznek a Szent Anna utcai római katolikus plébánia templomban. Az első ájtatosságot tartja és szentbeszédet mond dr Szabó János, a második ájtatosságot tartja és szentbeszédet mond dr Bánáss László prépost-kanonok.

— **Római katolikus miserend Ujév ünnepén.** A Szent Anna utcai plébénia templomban 6, 7, 8.20, 9 órakor csendes szentmisék Fél 10 órakor nagymisét mond dr Bánáss László prépost-kanonok,, 11, háromnegyed 12 és félegy órakor további csendes szentmisék. — Homokkertben dr Szabó János. — Szoboszlói úton Fülöp Gyula. — Auguszta szanatóriumban Béres Endre — Klinikai kápolnában Kovács Rudolf. — Pallagon Murányi Károly. — Fog házban dr Gulyás István. — Mikepércsen Kiss János mond szentmisét és szentbeszédet.

— **A Szent Istvánról nevezett ferences plébánia templomban** ma este hat órakor hálaadó istentisztelet tartja P Kolumbán. Ujév napján 7 órakor és 11 órakor szentmise, délután félöt órakor litánia.

— **Hálaadó istentisztelet a csapókerti róm. kat. templomban.** A hálaadó istentisztelet a csapókerti róm. kat. templomban dec 31-én, csütörtökön délután 6 órakor lesz. — Ujév napján délelőtt 9 órakor nagymise, délután 5 órakor litánia.

— **Az evangélikus templomban** december 31-én két hálaadó istentisztelet lesz a templom kicsiny volta miatt. Az első délután 4 órakor kezdődik. Prédikál Németh Sándor. A második 5 óra 30 perckor kezdődik. Prédikál dr. Pass László Január 1-én, újév első napján délelőtt 10 órakor istentisztelet úrvacsoraosztással. Prédikál dr. Pass László. Este 5 órakor istentisztelet. Prédikál Németh Sándor. Január 3-án, vasárnap délelőtt 10 órakor istentisztelet. Prédikál Németh Sándor. Este 5 órakor istentisztelet. Prédikál dr. Pass László.

— **Istentiszteletek a baptista imaházban.** Csütörtökön este 8—12 óráig prédikáció vallásosestély és éjféli imaóra. — Pénteken délelőtt fél 10—fél 11 óráig imaóra, este 6—8 óráig istentisztelet. — Vasárnap délelőtt fél 9—fél 10-ig imaóra. — Fél 10—fél 11 óráig prédikáció. — 11—12 óráig vasárnapi iskola. — Délután 6—8 óráig prédikáció és úrvacsora — Az év első hetében minden este 7—8 óráig allians-jellegü imaórák.

— **A hadbavonultak hozzátartozói megsegítésére** Szatmári Király Pálné debreceni lakos István-napi gyüjtése eredményeként 35 pengőt juttatott el a főispáni hivatalhoz.

— **Táltos-gyerek született a délolaszországi Bassano Bresciano községben.** Az újszülött négy egészséges, szépen kifejlett foggal jött a világra.

— **A Csapó-utcai egyházrész** december 31-én este 6 órakor a Szappanos-utca 16. szám alatti gyülekezeti otthonban ósztendei áhítatot art, melyre az érdeklődőket szeretettel hívja és várja.

* **Krayer festékgyár fióküzletének közleményei:** Kályhazüst, kályhacsőlakk, hőálló tinktura, vízüveg, tökéletes enyvpótló, kenőszappan és pipereszappanpó lók nagy választékban. Asztalosnak is megfelelő grundoló és fedő olajfestékek minden színben.

— **A Debreceni Repülő Club** felhívja vilorlazó növendékeit, hogy feltétlenül jelentkezzenek a kötelező orvosi vizsgálatra naponta 9—2 óra között a városi irodában, mert a januári táborozáson csak az orvosi vizsgálo on átesettek vehetnek részt.

— **Genova is tb. hadirokkant lett.** Delcroiz Carlo, az olasz hadirokkantak szövetségének elnöke Genova város zászlóru ljára odaszegezte a hadirokkantak szövetségének tiszteletbeli tagságát igazoló jelvényt. Az ünnepélyes aktuson lelkeshangú beszédben mél atták Genova lakosságának hősiességét és fegyelmezettségét.

— **Bukarest földrengést jelzett.** A készülékek 5 óra 44 perc 1 másodperckor földrengést jeleztek, amelynek főfészke Bukaresttől délkelet i irányban 900 km-re volt.

— **A barátjával összeveszett** Egyek községben Domán Károly 19 éves földműveslegény és a barátja, Ferencz Sándor egy konyhakéssel a jobbszemébe döfött. Súlyos sérülésével a legényt beszállították a debreceni szemészeti klinikára.

* **Eljegyzés.** Balogh Erzsikét eljegyezte Faragó István gazdálkodó (Eötvös-utca 74. szám).

* **A MÁV Nyugdijosok Asz.aitársasága** szombaton este 6 órakor tartja összejövetelét a Szárnyaskerekben.

* **Ha jól akar mulatni Szilveszterkor,** jöjjön a Zöldfába, tol kitűnő házi malacpecsenye és finom pecsenyeborok Farkas Gyuszi öttagú hangulatos cigányzenekara mellett nagy választékban várják. Minden vendégemnek boldog újévet kívánok és szeretettel várom. Tar Sándor vendéglős, Deák Ferenc-u. 24. szám.

* **Leszerelem**, szabóságom személyesen folytatom, kérem megrendelőimet, szíveskedjenek felkeresni. Vitéz Pásztor László, Simonffy-utca 5.

* **Fegyvergyakorlatról** visszatérve, a műterem vezetését átvettem. Ünnepek alatt nyitva. Szipál fényképészmester, Piac-u. 44 szám.

* **Rossz gumicipőjét** ne dobja el, megjavítom, cippzárt igazitok, újat teszek. Kovács, Deák Ferenc-utca 3

* **Új tanfolyam kezdődik 1943 január 1-én** a Simai gyorsíró-gépíró- és szépíróiskolában Piac-utca 73. Előkészítés állam vizsgára. Vidékieknek vasúti kedvezmény. Telefon 22-53 Debreceni tanker. kir főig. eng szám : 1359/1942—42.

* **Kellemes Szilveszter-estje** akkor lesz, ha Havancsákhoz megy (volt Garai tánciskola).

* **A Görögkatolikus Legényegylet** folyó hó 31-én este 7 órai kezdettel Vígkedvű M. u. 4. sz. alatti helyiségében családias Szilveszter-estet rendez, melyre mindenkit szeretettel meghív és elvár a rendezőség.

— **Negyvenezer pengős lopás Nagyváradon.** Vakmerő betöréses lopás történt Nagyváradon. Ismeretlen tet es behatolt Romanovszky Dezső földbirtokos bezárt lakásába, az íróasztal fiókjába zárt kézipénztárból 40.000 pengőt vitt magával. A betörés felfedezése u án azonnal értesitették a rendőrséget és nagy erélyel indult meg a nyomozás.

— **Egy hercegi pár széngázmérgezés áldozata lett.** Albrecht Schoumburg-Lippe herceg és felesége tragikus szerencsétlenség áldozatául esett karácsony első napjának éjszakáján. A hercegi házaspár a karácsonyi ünnepeket Linzben tar ózkodó fiokkal akarták eltölteni és ezért Linzbe utaztak. A második ünnep reggelén a hercegi házaspárt holtan találták a hercegnő tulajdonát képező házban. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a házastársak széngázmérgezés áldozatai lettek. A széngáz egy hibás kályhából áradt szét a szobában.

— **A nyomorék asszony tolókocsijára** H. J. két pengőt adományozott.

— **Bűnvádi eljárás indult testisértés miatt Tóth Sándor 20 éves kifutó ellen**, aki Márkus György gróf Leiningen-utcai pékmestert, akinél alkalmazva volt, egy kaparóvassal úgy fejbevágta, hogy a pékmester orvosi segítségben kellett részesíteni. A csendőrségi jelentés szerint a kifutó megtagadta a munkát és ezért a gazdája szemrehányást tett neki, mire a kifutó káromkodott és a vasrúddal fejbevágta gazdáját, aki eszméletét is elvesztette. A pékmester felesége akadályozta meg a további ütlegelést azzal, hogy kicsavarta a vasat a kifutó kezéből. A kifutó önvédelemre hivatkozik és tagadja, hogy szándékában lett volna gazdáját leütni.

— **Özv. Hajdú Istvánné meghalt.** Széles körben ismert idős úrinő költözött el az élők sorából, meghalt özv. Hajdú Istvánné szül. Ember Anna. Az elhunyt özvegye volt Hajdú Istvánnak, a régmult időkben a Dóczi-intézet nagy népszerűségnek örvendő tanárjának, férjét már 43 évvel ezelőtt elvesztette, azóta gyermekeinek és családjának élt. Halálát fiai: Hajdú József vármegyei irodafőtiszt, dr Hajdú Gyula berettyóújfalui református lelkész, valamint leánya, menyei és unokái gyászolják. A temetés időpontját gyászrovatunkban közöljük.

— **Dühében magára gyujtotta házát.** Nagypeterdi községben Tasi Kovács János gazda a vadházastársával veszekedve, dühében felgyujtotta a házát. A konyhában szalmát halmozott fel és petróleummal leöntve meggyujtotta. Az égő ház ajtaját magára zárta. Vadházastársa és a szomszédok csak nagyon nehezen tudták kimenteni a gazdálkodót az égő házból.

— **Hirdetmény.** Értesítem a város érdekelt lakosságát, hogy a Debreceni Helyi Vasút Rt. Széchenyi-utcai autobuszjáratai ez év végén lejáró engedélyokiratának meghosszabbítása ügyében folyó évi december hó 31. napján délelőtt 10 órájára az elsőfokú közigazgatási hatóság Kossuth-utca 20. fdsz. 36. számú hivatali helyiségében nyilvános árgyalást tűztem ki, amelyen az érdekelt utasközönség képviselői is megjelenhetnek és kívánalmaikat előadhatják. Polgármester.

Búcsúm az évtől

Láttam roskadt illatú tavaszod,
ahogy mohón magukhoz öleltek
lázas szemű, boldog kamaszok,

Láttam forró lehelletű nyaradat,
egy álmodott titok szorítása
szívemben örök emlék marad

Láttam lombpergető néma őszöd
hullt szirmok közt én voltam egyetlen
bolyongó, régi ismerősöd.

Láttam bús, reszkető tagú telet,
arcul csapott s jégvirágos kézzel
szerte szórta az emlékeket.

Láttam elbukott, összetört magam
egy eltünt év göröngyös útjain,
menj, a multból kitöröl agyam.

BOROSS ISTVÁN.

— **A Szenczi Molnár Énekkar** ma, óév délutánján az öt órakor kezdődő istentiszteleten Bach 89. sz. kantátájából énekel karrészletet az egyetemi templomban. Vezényel Zsadon Antal karnagy.

— **Tizenötfokos hideg Spanyolországban.** A Pyreneusokból ideérkezett jelentések szerint a hőmérséklet 15 fokkal a fagypont alá süllyedt. Egyes helyeken olyan sűrű havazás állott be, hogy a hó több községet elszigetelt a külvilágtól. Szokatlanul hideg időjárás uralkodik Dél-Spanyolországban is. Sevillában a hőmérséklet 4 fokkal süllyedt a fagypont alá.

— **Szénnégett az áramütéstől** Alcsut községben Mészáros István 30 éves villanyszerelő, aki vezetékjavítás közben kapta a halálos áramütést. Ruhája is meggyulladt és úgy maradt az égő ruhában egy óráig is csüngve a biztosítóövhöz fűzve a magas póznán.

— **Egy újszülött holttestét kutyák falták fel a váli határban.** Nagy Teréz gazdasági cseléd ásta el újszülött gyermekét. A kutyák kiásták a holttestet és felfalták. A lelketlen leányanyát a bíróság hathónapi börtönre ítélte el.

— **December 31-ig kell végrehajtani a zsidótörvény értelmiségi alkalmazottakra vonatkozó rendelkezéseit.** Mint ismeretes, az 1939. évi IV. tc., az úgynevezett zsidótörvénynek végrehajtási utasítása bizonyos határidőhöz kötötte az egyes vállalatoknál a megállapított arányszámon felüli értelmiségi zsidó alkalmazottak elbocsátását. Ez a határidő általában december 31-ével lejár. Kivételt csak azok a vállalatok képeznek, amelyek évi termelésüknek legalább 33 százalékát külföldre szállítják. Az ilyen vállalatoknái az előírt arányosítási határidőt az illetékes miniszter két évvel, vagyis 1945 január 1-ig meghosszabbíthatta. Az árjásítás végrehajtásának ellenőrzését az értelmiségi kormánybiztosság tartja nyilván, amely az 1943 január 31-ig benyujtandó bejelentések alapján fog meggyőződni az 1939. évi IV. tc. végrehajtásáról.

— **Felhívja a városi adóhivatal az egyszeri beruházási hozzájárulás fizetésére kötelezettek figyelmét**, hogy az 1938. évi XX tc. alapján kivetett beruházási hozzájárulás tizennyolcadik részlete 1943 január hó 1-én esedékes és az 1500—1938. P. M. rendelet 50. § 1. bekezdése értelmében ezen időpontig fizetendő. Értesíti a városi adóhivatal az érdekelteket, hogy mivel a fizetés napja Gergely-naptár szerinti ünnepnapra esik, az esedékes részlet 1943 január hó 2-án, szombaton még kamatmentesen fizethető. A befizetés számfejtése a városi adóhivatal 1. emelet 8. számú szobájában hétköznapokon a hivatalos pénztári órák alatt — délelőtt 8—12 óráig — történik. A befizetést elmulasztók ellen a végrehajtási eljárás 1943 január hó 4-én a legnagyobb erélyel megindul. Városi adóhivatal.

Vendeglősök! Kocsmarosok!
borszükségletüket a legolcsóbban
Pótor László
Hatvan u. 35. Telefon 32-71. bornagykereskedőnél szerezhetikbe. Obor, újbor, kadar nagy választékban

Kesztyűk
a megszokott jó minőségben
Schön Sándornál
Alföldi palota

Uj könyvek

Paszuly Pista lakodalma

Ezzel a címmel láttunk karácsony előtt könyvkirakatainkban egy szinpompában ragyogó képeskönyvet, melynek ezres szériái órák alatt fogytak el a fővárosban, mint itt is az ide küldött kisebb mennyiség. A könyvet, illetve Paszuly Pista lakodalmának kis gyermekeknek szóló versekben megírt történetét L. Fittler Vilma irta, a képeket Vida Mária rajzolta.

Amily gyenge a szép elgondolás mellett itt-ott a versszöveg, olyan kimagasióan művészieK a rajzok, színes képek, melyek forgatása közben a legszebb tervek legjobb s legdiszesebb illusztrációi peregnek le a gyermek tekintete előtt. Vannak emberek, kik göröngyös utakon, sötét felhők alatt s a ma rengő földön járva is örökké virágok közt élnek s e virágokat a saját lelkük tiszta humusza csiráztatja ki. Ezek közé tartozik Vida Mária rajztanárnő is, ki megerezte hogy az ő virágtörténetei beszélnek, énekelnek és muzsikálnak s a gyermekszíveket felemelik a tiszta világba.

Paszuly Pista lakodalma klaszszikusan magyar elgondolású és mindenütt derűt és fényt sugárzó képei nem mások, mint emberi testet öltött virágok, egy kis bábszinház, melynek deszkáin a virágok játsszák meg Pista lakodalmát. Ajánljuk minden szülőnek, ki szeret mosolyt és kacagást gyermekei szemében és száján. Vida Máriának pedig régebbi s mostani nagy sikere után ajánljuk, valósítsa meg tervét s a magyar klasszikus költők gyermekeknek szóló verseit — s igy igazán értékes szöveget — öltöztessen virágokba s adjon gyermekeink, családaink, iskoláink kezébe egy olyan dalos és meséskönyvet, melyet már régen meg kellett volna csinálni valakinek. Mi hisszük, hogy ez a valaki Vida Mária lesz — még pedig nem sokára.

GYÁSZROVAT

Özv. Hajdú Istvánné Ember Anna 80 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön ½4 órakor lesz a díszravatalozó teremből ugyanaznap átszállított szeretett férje, László fia és hasonnevű unokája hamvai mellé. Lakás: Hajnal-utcai bérház. Gebauer cég rendezi.

Hipiczki János 78 éves temetése ma, csütörtök délután 2 órakor lesz a hármas teremből róm. kat. szertartás szerint. Lakás: Zrinyi-utca 25. Csurka temetkezés.

Szilágyi István 44 éves temetése ma, csütörtökön délután háromnegyedhárom órakor a hármas teremből. Lakás: Zrinyi-utca 45. Csurka temetkezés.

Boldogh Ferenc földbirtokos 78 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 3 órakor lesz a köztemető II/a számú ravatalozó teréből a ref. egyház szertartása szerint. Lakás: Kígyó utca 40. Dankó temetkezés.

Torma Sándor temetése Hajdúböszörménybe való hazaszállítás után pénteken délután lesz. Dankó temetkezés.

Holló Géza temetése Budapestre való hazaszállítás után pénteken délután lesz. Dankó temetkezés.

Szívós Imre honvédtizedes 22-ik életévében elhunyt. Temetése 1943. évi január 1-én lesz Szeghalomra való szállítás után. Lakás: Szeghalom. Szállítását Fehértói és Takács vállalata rendezi.

A közönség szava

Ne dohányozzanak a villamosok perronján

Úgy látom, hogy most forr ki a debreceni villamosokon való jobb közlekedés jövője. Tessék megengedni, hogy egy nagyon fontos körülményre hivjam fel a rendőrség figyelmét.

Nem tudom, hogyan oldják meg az egyirányú közlekedés kérdését, de egyet nagyon szeretnénk ha megváltoztatnának, még pedig a perronokn való dohányzást. Szükségtelen arra hivatkoznom, hogy Budapesten, ahol órahosszat is ül az ember a villamoson, nem szabad dohányozni, Debrecenben a leghosszabb menetidő alig több húsz percnél. Arra sem hivatkozom hogy külföldön sehol sem szabad a vilamoson füstölni. Egészen más ok késztet, hogy a változtatást kérjem és komoly panaszt emeljek a mai rendszer ellen.

A napokban a perronra szorultam. A szó szoros értelmében, mert a kocsi zsúfolásig volt. Többen dohányoztak a perronon. Feltételezhetem, hogy nem rosszakaratból történt, de az bizonyos, hogy mikor hazamentem, kétségbeesve láttam, hogy a *kabátom hátán a cigaretta lyukat égetett.* Máskor is észrevettem már, hogy a torlódás miatt az égő cigaretta parazsa kimorzsolódott és az előtte álló hölgy bundájára esett. Biztosan kárt tett abban is, de az — szőrmebunda lévén — könnyebben helyrehozható, mint a szövetkabáton.

Nem életszükséglet, hogy a pár perces villamosutazás alatt dohányozzunk — én is elszívok negyven cigarettát naponta, — előtte és utána kielégíthető ez a szenvedély, *nem feltétlenül a perronon kell füstölni, ahol óvhatatlan, hogy másnak kárt ne okozzunk.*

Soraim közlését köszönöm és vagyok teljes tisztelettel:

Régi dohányos.

Hirdetmény az alkalmazottak kereseti stb. adója átalányozásáról

Közli a városi adóhivatal az érdekeltekkel, hogy az olyan munkaadókra nézve, akik kevés alkalmazottat tartanak, továbbá azokra, akik bármi oknál fogva az illetménykimutatások vezetésére célszerűen nem kötelezhetők (pl. mezőgazdák, kisebb iparosok kereskedők, stb) végül azoknál, akik időszakonként bizonyos munkálatokra alkalmaznak bérmunkásokat, a szolgálati illetmények után járó adókat **átalányösszegben** kell megállapítani éspedig évenként, vagy ennél rövidebb időszakokra is.

Felhivja ennélfogva a városi adóhivatal a munkaadókat, hogy a gazdaságban és a háztartásban alkalmazottakat kivéve — ha az átalányozásra igényt tartanak, ebbeli **igényüket 1943 évi január hó 15 napjáig a városi adóhivatalnál irásban jelentsék be.**

A gazdasági, valamint a háztartási alkalmazottak béréből levonható alkalmazotti kereseti adók átalányozása — amennyiben ezen alkalmazottak valamelyikének bére a havi 80 pengőt meghaladja — külön igénybejelentés nélkül, hivatalból fog megtörténni, tartozik azonban a munkaadó a háztartási alkalmazottat úgynevezett „Bejelentőlap"-on a városi adóhivatalhoz bejelenteni, a gazdasági alkalmazottakat pedig 1943 február 28-ig későbbi időpontban kibocsátandó űrlapon bejelenteni amit az ilyen (gazdasági) alkalmazottakat tartók részére ki fognak kézbesíteni.

Olyan munkaadók, akiknek ötnél több alkalmazottjuk szokott lenni egyszerre, vagy ha ötnél kevesebb is van, de van köztük irodai munkát végző alkalmazott nem tartanak igényt az átalányozásra. Ha azonban ötnél egyszerre több alkalmazottat tartó munkaadó akár a megfelelő iskolai képzettség hiányánál, akár foglalkozása természeténél fogva nem tudjaa kereseti adó lerovásával kapcsolatos irásbeli teendőket ellátni, az pedig, hogy erre a célra irodai munkaerőt tartson, vállalata, vagy foglalkozása jövedelmezőségével arányban nincsen —, szintén kérheti az átalányozást. Ugyancsak kérhetik a szállodások, étterem, kávéház, cukrászdatulajdonosok, bérkocsist, gépkocsivezetőt tartó munkaadók, borbélyok, fodrászok, kozmetikával foglalkozók, fürdőüzemet fenntartók stb, tehát mindazon foglalkozási ágakban alkalmazottakat tartó munkaadók az alkalmazotti kereseti adóknak az átalányozását, amely foglalkozási ágakban foglalkoztatottak jövedelmének ha esetleg nem is túlnyomó, de jelentős részét a borravalók, kapupénz, liftpénzből eredő bevételük teszi, **akkor is ha egyszerre ötnél több alkalmazottaik száma.** Az átalányozást azonban csakis a borravalóbevételben **részesülőkre** nézve **kérhetik**, egyéb alkalmazottjaikat havonként 2 példányú illetményjegyzéken kötelesek bejelenteni.

Az átalányozási igény bejelentéséhez űrlapok **kaphatók a városi** adóhivatal 23. számú szobájában, térítés nélkül. Aki nem ilyen űrlapon jelenti be átalány igényét, annak kérelme csak akkor kerül érdemi elbírálás alá, ha abban mindazon adatok, amelyeket a vonatkozó rendelet előír — benne foglaltatnak, miért is célszerű a nyomtatott űrlapon történő bejelentés.

Az átalányozás negyedévre, félévre, egész évre, vagy meghatározatlan időtartamra kérhető s a munaadóra nézve azzal a kötelezettséggel jár, hogy minden az átalányozási időszak alatt az alkalmazottak számában és keresetében később beállott változást be kell jelentenie. Az alkalmazottaknak csupán a személyében beállott változások az átalányozást rendszerint nem érintik.

Aki 1943 január 15-ig nem adja be átalány iránti kérelmét, csak később — mindaddig köteles havonkénti illetményjegyzék beszolgáltatására, amíg átalány kérelme felől a városi adóhivataltól értesítést nem kap.

Városi adóhivatal.

Pályázati hirdetmény

Debrecen sz. kir. város törvényhatóságánál a normálstátus keretében jelenleg resedésben álló a nyugdíjjogosultsággal egy bekötött és az 1942. évi XXII. tc. 3. §-ának a) pontjának értelmében a m. kir. belügyminiszter úr által kinevezés útján betöltendő *egy a X. fizetési osztályba sorozott közvágóhidi állatorvosi állásra pályázatot hirdetek.*

Ezen álláshoz az 1923. XIX. tc. 112. §-ának 2. pontjában előirt képesítés kívántatik meg. Az állással jár illetményeket az 1927. évi V. tc. 49. §-a alapján foganatosított illetményrendezést tartalmazó mindenkori kormányhatósági jóváhagyást nyert közgyűlési határozatok szabályozzák.

A megválasztandó közvagóhidi állatorvost hivatali és szolgálati munkakörét és teendőit az állategészségügyre vonatkozó mindenkori törvényes rendelkezése, a törvényhatósági szabályrendeletek, továbbá a város polgarmesterének ezek alapján kiadott szolgálati utasításai irják elő és olyan képesítésüknek megfelelő munkáért melyet polgármesteri utasításra a város, mint magántulajdons részére is esetleg végezni köteles, semmiféle különdíjazást nem igényelhet. A megválasztott közvágóhidi állatorvos magángyakorlatot nem folytathat. Felhívom mindazokat, akik a meghirdetett állást elnyerni óhajták, hogy az alábbiak szerint felsorolt és szabályszerűen felbélyegzett pályázati kérvényeiket a m. kir. belügyminiszter úrhoz címezve 1943 január 30. napjának déli 12 órájáig, a közszolgálatban állók szolgálati felsőbbségük útján, más pályázók pedig közvetlenül a polgármesteri közigazgatási iktatóhivatalba (városháza földszint 5. ajtószám) nyujtsák be.

A pályázati kérvényhez eredetben, vagy hivatalos másolatban az alábbi okmányokat kell csatolni: 1. a születési anyakönyvi kivonatot, nős pályázóknál házassági anyakönyvi kivonatot, 2 képesitést igazoló okmányt, 3. illetőségi bizonyítványt, 4. egy évnél nem régibb keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt, mely a családi állapotot és a nemzetiséget is igazolja, 5. az eddigi szolgálatot és gyakorlatot igazoló bizonytványt, 6. az állás betöltéséhez megkívánt szellemi és testi épséget, valamint közszolgálatra alkalmasságot igazoló újkeletű m. kir. tisztifőorvosi bizonyítványt és esetleges háborus katonai szolgálatot, katonai kitüntetéseket igazoló okmányokat, 8. annak igazolását, hogy a pályázó az 1939 IV. tc. 1. §-a alapján nem tekintendő zsidónak és nem esik ugyanazon paragrafus 6 bekezdésében foglalt korlatozó rendelkezések alá. 9. Rövid életrajzi és szolgálati leirást, melyben összefoglalva közlendő a pá-

HA MEG EGYSZER AZT ÜZENI!...

— Kossuth Lajos életregénye —

Irta: Hegyaljai Kiss Géza

(46) (Minden jog a szerzőé.)

Kossuthot lefoglalja a Pesti Hirlap szerkesztése. Ki legyen a kiállítás szervezője ? Hol legyen a helye ? Kossuthra van szükség, hogy a terv sikert arasson.

A szervezésben megnyeri jobbkezének Landerer Lajost, a kiadóját. A műkiállítás helyiségéül megkapják a Redut néven ismert palotát. Ott áll a Dunaparton. Magyar neve: Vigadó. A szép termek ingyen állnak az egyesület rendelkezésére.

Itt lesz a kiállítás. De mi az a kiállítás ? Kinek van arról fogalma, mi az ? Magyarországon ilyen még nem volt. Kossuth az Iparegyesület igazgatója ebben is tudja: mi kell a magyarnak ? Akkorra teszi a kiállítás idejét, mikor vásár van Pesten. Ezt aztán tudja mindenki, hogy mit jelent. Forgalom, szekértorlódás, embersereg. Sokadalom ! Számtalan ember jön fel a vásárra. És sokan kíváncsiak:

— Lássuk hát azt a kiállítást.

Kossuth gondoskodott arról, hogy idejében megtudja mindenki, mi készül Pest-Budán. 1842 június 4-én alakul meg igazán az Iparegyesület. És Kossuth aligazgató már június 16-án szétrepíti az országba a felszólítást: Jerünk a kiállításra !

Ügyesen választott időben — az 1842. évi augusztus 25-i pesti vásár alkalmával — nyitja meg az egyesület első műipari kiállítását. Erre Kossuth a Pesti Hirlap útján is jóelőre felhívja a közfigyelmet. Ipar-műkiállítás — erről szól a cikke. Serkenti a mestereket műveik kiállítására. Külföldön megkülönböztetett becsüléssel illetik a magyar iparost. Itthon is a nemzeti becsülés sugarának kell a műhelyekbe szállni, az értelmes gyárnoknak, kézművesnek tapasztalnia kell a közbecsülést. Őt szerény szorgalmával a nemzeti jólét, a nemzeti dicsőség, nemzeti függetlenség tényezőjének ismerik el. A közönségben pedig, kivált a gazdagabban, a nemzeti önérzetnek kell felébredni, hogy inkább magyar művel, mint külföldivel szeressen dicsekedni. (Pesti Hirlap, 1842, 150. szám.)

Árukat mutatnak be a kiállítók. A feltalálók találmányokat. Alig ismeri a közönség a cukrot. Aki édesíteni akarja a tésztát, nádmézet tesz bele. Pedig 1838 óta több cukorgyár munkálkodik Magyarországon. Noshát a kiállításon itt a cukor. A Kiessling Testvérek gyártják. Répából még pedig. Munkácsról Pestről és másfelől a vasipar termékei kerülnek ki. Selyemszövésűnknek is van mutogatnivalója. A papírgyártást is jó munkák képviselik. Szép a herendi porcellán küldeménye. Asztali készlet — hercegi házhoz.

Még két találmány. Egyik Irinyi János . gyúszergyártó gyufája. Másik: a pezsgő.

Kossuth elégedetten állapítja meg:

— A honfi kebel nemes önérzettel emelkedik, ha az éttermek és teatermek asztalaira mutatva mondhatja: nézzétek, ez mind honi mű. Szebb dolog ezt használni, semmint a bécsi edényekkel kevélykedni !

Az egész honi ipar tükörképét láthatják.

És sokféle a látnivaló. Sok a látogató is. 14.424-en fordulnak meg a tárlaton. Kossuth azt írja, hogy többnek kellett volna jönni a 15 millió magyarból. Ez igaz. De ennyi is sok.

Egyébként örömmel számol be a kiállítás sikerességéről.

— Ha végig tekintjük kiállítási termékeinket, szeretnénk megrázni munkás jobbjait a derék hazafitársainknak, akik eltemetve az ismeretlenség homályában, visszataszítva a honit megvető, külföldihez ragaszkodó divatrohamtól, felejtve törvényhozástól, nyomtatva nem kedvező konjunktúráktól, küzdve és védtelenül küzdve törnek előre az iparűzés nehéz ösvényén.

Felkéri a hölgyeket, cselekedjék, hogy divattá legyen dicsőségnek tartani a honi gyártmányt ! (Pesti Hirlap 1842. 174. szám).

Így követett el Kossuth mindent, hogy Első Magyar Iparmű Kiállítása sikerüljön.

Kossuth szavának foganatja van. Ragyogó szép asszonyok állnak élére a magyar honi áruk pártolásának. Ilyen elsősorban Károlyi Györgyné és nővére Batthyány Lajos grófné. Őket követik mások is. — Örömmel vállal szerepet mellettük a tiszteskorú Grassalkovich hercegné. Őt mosolyogva nevezik az ellenzék dadájának.

Az Iparegyesület ily módon rendkívül jelentőségre tesz szert. Elősegíti az elhanyagolt Iparososztály újjászervezését. Csakhamar kinő belőle egy testvéregyesület. Ez a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság és a Gyáralapító Részvénytársaság. Felvetődik a Magyar Tengerhajózási Társaság terve is. 1845-ben megnyílik az első inas-iskola. Megindul a Hetilap. Az megjelenik 1848 végéig.

AZ AKADÉMIAI BESZÉD

A Tudós Társaság ülésén Széchenyi elnököl. Idő: 1842 november 27. És az elnöki székből nagy beszédet mond. Szónoklata később nyomtatásban is megjelenik. 46 oldal ! De nem a hosszúsága a baj.

Széchenyi támadást intéz benne azok ellen, akik élén állnak a magyar haladásnak.

Vádolja őket azzal, hogy túllőttek a célon. Félretolták az útból a latin nyelvet. Most meg viszont ők erőltetik rá a magyar nyelvet az ország területén lakó idegenajkúakra. A horvátokra és a többiekre.

A haladás minden barátja csudálkozva emeli fel a fejét. Mi lelte Széchenyit ? Mit akar?

(Folyt. köv.)

lyázó életkora, vallása, családi állapota, gyermekeinek száma, iskolai végzettsége, jelenlegi állása vagy foglalkozása, eddigi alkalmazásai, közszolgálatának kezdete, katonai és háborús szolgálata és egyéb a pályázó személyére vonatkozó lényegesebb adatok. Azok, akik jelenleg is Debrecen sz. kir. város szolgálatában szervezett, rendszeresített állásban vannak alkalmazásban, azok a pályázati kérvényekhez az 1., 3., 4., 5. és 6 pontok alatt felsorolt okmányok csatolását mellőzhetik.

A meghirdetett állásra a pályázati határidő 1943 január hó 30 napjának déli 12 órája. Az elkésetten beadott, vagy kellően fel nem szerelt pályázati kérelmek figyelembe nem vétetnek Debrecen, 1942 december hó 22. Dr. *Kölcsey* Sándor sk. polgármester.

SPORT

Zilahyt nem kölcsön adta a Nagyvárad, hanem végleg a DVSC játékosa. A NAC karácsonyi serlegmérkőzésével kapcsolatban felmerült a nagyváradi utánpótlás kérdése és az egyik nagyvárad ikísérő úgy emlékezett meg Zilahyról, a DVSC játékosáról, mint aki csak kölcson adott jáékosa a debreceni csapatnak és a NAC bármikor visszaveheti. A nagyváradi nyilatkozó tévedésben van, a DVSC vezetőségétől nyert értesülésünk szerint Zilahy végleg a DVSC játékosa és maga a kitűnő fedezet sem kíván visszatérni a NAC-hoz.

Hárai-Hajdú, a volt Bocskai, jelenleg Gamma-játékos még mindig sérült, de a tavaszra már számít rá csapata.

Az őszi idény legjobb csapata az NB I-ben Károlyi — Csabai, Szalai — Perényi, Nagy II, Lakat — Németh, Marosvári, Zsengellér, Bodola, Tóth III lett a heti osztályzatok alapján.

A legdrágább félrelőtt 11-es Sárosi Béláé, amit a Kispest—Ferencváros mérkőzésen nem tudott értékesíteni. Ha ez a 11-es bemegy és a Ferencváros jut tovább a karácsonyi serlegmérkőzéseken, akkor a másnapi Ferencváros—NAC dön ön legalább 10.000 nézővel több jelenik meg, ami 15.000 pengő bevételi többletet jelent. Egy félrerugott labda miatt ennyitől estek el a karácsonyi mérkőzések részvevői.

Móré János szerint a Szolnok is megnyerhette volna a karácsonyi serleget, ha a sérült Laborcot nem állítják be.

Gyöngyössy Róbert, a DEAC kiváló asztali teniszezője vasárnap az NSE nagyváradi asztali teniszversenyén megnyerte a férfiegyest. Gyöngyössy fejlődése nagy örömmel tölti el az asztali teniszsport debreceni híveit, a rokonszenves versenyző a legjobbak közé emelkedik.

KÖZGAZDASÁG

— *Hirdetmeny.* Debrecen város magyar fajta törzsgulyájából több létszámfeletti tehén, 1 darab törzsbika, 1 drb fiatal bika, 1 drb pirostarka bika, Debrecen város törzsméneséből több csődör és kancacsikó kerül értékesítésre — 1943. évi január hó 11-én tartandó debreceni országos vásáron a Baromvásártéren délelőtt 9 órakor — nyilvános árverés útján Erre a vételi lehetőségre a ló- és szarmasmarhatenyésztők valamint a mészárosmesterek figyelmét felhívom. Gazdasági tanácsnok.

—«o»—

Debreceni takarmányárak. Bükköny 8.26, búzaszalma 4.20, rozsszalma 4.20, árpaszalma 4.60, cukorrépa 5.35, takarmányépa 10.00.

APRÓHIRDETÉSEK

NYOMOZÓ IRODA

GALOCSY legrégibb, nyomozó irodája országosan ismert. Zöldfa u. 3. sz. T: 28-72. 1232 1. 1.

LEVELEZÉS

POSZTERESZTANT „Kerek" jeligére levele van. 1718

HAJMÁSI Miklósné I. poste-restante levele van. 1717

ALKALMAZÁST nyer férfi

KOMENCIÓS gazdasági cselédet keresek azonnali belépésre, kinek legalább 2 nagy fia van. Jelentkezni minden kedden 12—2-ig a kiadóhivatalban. 1951 vv

14—15 ÉVES fiút kifutónak felvesz fogtechnikai laboratórium, Rákóczi 19. 1655

KÁDÁR segéd felvételik állandó munkára, — Hatvan u. 68. Varga kádár. 1545

KÖNYVELŐ, gyorsíró irodista, irodistanő kezdőfizetéssel jeligére kimerítő ajánlatot adjon. 678

KIFUTÓ fiút felveszek kerékpárral előnyben — Hírlapiroda, Hunyadi u. 28. sz. 676

ASZTALOS segéd felvételik, fehér munkára kisegítőnek, Hatvan u. 48. 1720

KIFUTÓ leányt, jó családból elsejére felveszek. Aki füszerüzleti dolgokban jártas. Cegléd u. 6. 1628

URIFODRÁSZ segéd és fodrász kisasszony, állandóra beléphet, vasúti fodrásznál, pályaudvar. 1567

MEGBIZHATÓ boltiszolgát felveszünk, Csuka temetkezés. 1737

ALKALMAZÁST nyer nő

PERFEKT gép és gyors frónőt, lehetőleg azonnali belépésre felveszünk, Méliusz könyvkereskedés 1629

KIFUTÓ leány felvételtik, Csapó u. 27. tejüzlet 1743

TANULÓ leány felvételtik, Piac u. 38. nyomda. 1739

3 ÉS 5 ÉVES lánykáim mellé nappalra mindentekintetben kifogástalan nevelőnőt keresek. Ajánlatot „Megbizható" jeligére a kiadóba kérek 1734

TRAFIKBAN jártas kaucióval kiszolgálónő felvételtik Wesselényi u. 129. sz. 1723

ÜRES szobát adok nőápolónak, idős asszony gondozásáért, Erzsébet u. 69. sz. 1715

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT

BEJÁRÓNŐT keresek a délelőtti órákra. Jelentkezés8—2-ig. Szent Anna u. 4. 1636

BEJÁRÓ leányt felveszek, Timár u. 32. szám hátulsó lakás. 1635

TISZTESSÉGES mindenesleányt, hosszú bizonyítvánnyal, lehet zsidó is, felveszek, Berger, Piac u. 58. 662

30—40 ÉVES, gyermekszerető mindenes hosszú bizonyítványokkal 3 tagú családhoz felvételtik, január 1-ére, Mester u. 15. sz. 1603

MINDENES bejárónő felvételtik, Széchenyi u. 11. keresztépület. 1745

MINDENES bejárónőt, koszttal felveszek, Magoss György-tér 24. 1754

MINDENES bejárónőt felveszek, Piac u. 49. I. em. keresztépület. 1751

BENTLAKÓ ügyes mindenes felvételtik, Klein vendéglő, Piac u. 66. 1748

BEJÁRÓNŐ, ki főzni is tud, vagy mindenest, hosszú bizonyítvánnyal azonnalra felveszek — Hatvan u. 62.

BEJÁRÓNŐT, délelőttre felveszek, Kövesdi, Hadházi u. 35. 1747

JÓL főző mindenest, jóbizonyítvánnyal felveszek, Piac u. 41. posztóüzlet 1727

EGY mindenes bejárónő étkezdébe egész napra felvételtik, Csapó u. 56. 1730

BEJÁRÓNŐT keresek elsejére, reggeli 3 órai munkára, Csapó u 4. sz I. emelet. 1732

MEGBIZHATÓ bejáró nőt felveszek, délelőttre, ketten vagyunk, Geiger, Arany János u. 25. 675

SZERÉNYIGÉNYŰ nő valláskülönbség nélkül mindenes szobalányi teendőkre felvételtik. Jelentkezni pénteken reggel 8—10 óráig. Csapó u. 26. I. em. 1725

GYERMEKSZERETŐ mindenest ki parketthez ért, azonnal felveszek, Vigkedvü M. u. 23. 681

SZÁLLODAI takarítónőt azonnalra felveszek, Ugyanott mosónő is felvételtik, Pannonia szálló Piac 42. 680

MEGBIZHATÓ bejárónőt keresek két személyhez, jó bizonyítványokkal Bethlen u. 33. 1719

MEGBIZHATÓ fiatal mindenest, elsejére felveszek. Péterfia 26. sz., keresztépület. 1711

BEJÁRÓNŐ felvételtik Szent Anna u. 55. hátul az udvarban balra. 1710

BENTLAKÓ mindenest azonnal felveszek, dr Weisz Endre, Svetits bérház I. e. 2. 683

HÁZTARTÁS minden ágában jártas, 21 éves jobb iparos családból való árvaleány elhelyezkedne január 1-ére, középkorú magános úrhoz házvezetőnőnek. Cím a kiadóban. 1703

KERESEK perfekt főző mindenest, egyet magános személyhez, kinél a háztartást önállóan kell vezetni, egyet vidékre 2 személy mellé. Csak hosszú bizonyítvánnyal rendelkezők jelentkezzenek. Cím a kiadóban. 1703

BENTLAKÓ mindenes lányt keresek január hó elsejére, Hüvelyes u. 6. 1700

BENTLAKÓ főzni tudó mindenest, elsejére felveszek. Jelentkezni lehet Werbőczy u. 2. III. em. 1 ajtó. 1697

BEJÁRÓNŐT délutáni elfoglaltságra, jó bizonyítvánnyal felveszek Weisz, Timár u. 52. 1694

MEGBIZHATÓ komoly nő, magános úrhoz vagy úrnőhöz elhelyezkedne elsejére, vidékre is, ahol otthont találna. Cím a kiadóban. 1689

BEJÁRÓNŐT jó bizonyítványokkal kosztal. Sebestyén, Szent Anna u. 35. 1688

FIATAL leány mindenesnek felvételtik, Batthyány u. 20 1686

FŐZŐmindenes kéttagú családhoz rendes fizetéssel elsejére felvételtik — Fáy Árpád Piac u 71. II 1685

SZAKÁCSNÉ szerény igényű, gyermektelen párhoz felvételtik, Péterfia 29. házmesternél. 1677

BEJÁRÓNŐT megbizhatót elsejére délelőtt re felveszek. Lichtmann, Csokonai u. 48. Jelentkezni csütörtökön délután. 658

BEJÁRÓNŐT elsejére felveszek Simonffy u. 11 földszint 1674

BEJÁRÓ mindenest — azonnal felveszek, Széchenyi u. 6. sz. I. emelet Mándi. 673

AJÁNLAT

SZAPPANNAK való zsírt szappanra becserél Pál János szappanosmester Kölcsei-u. 8 — 1737 1. 19

Antik és stilbútorok ülőgarnitúrák, irógépek, varrógépek vétele és eladása.

Zálog tárgyakért, disztárgyakért, régiségekért, bútorokért, betegtolókocsikért stb. legtöbbet fizet. Ingóságközvetítő, ref. püspöki palota. Telefon 37-99.

ÉRTÉKES vásznait biztos kézben dolgoztassa. Varrás, himzés, monogramozás felelősséggel Favorit, Csapó-u. 24. 125 2. 5

HASZNÁLT szőrmebundák megvételét, eladását vállalom. Kifakult szőrmebundáját újra festi Kováry szücsmester, Kálvin-tér 19. püspöki palota. 1174 1. 8.

ARANYAT fogaranyat s ezüstöt veszek. Aranyműves munkát vállalok Pollák, Hatvan u 2. 299 1. 8

HASZNÁLT varrógépet vesz, elad, cserél ifj Lévai, Kassa út 1. telef. 33-94. szám. 2. 28. 228

KARÁCSONYRA mese és képeskönyvek nagy választékban Acél antik váriumban Révész-tér. 742 1. 3.

KARÁCSONYRA lenklöpli, selyem klöpli csipkeszövet anyagokat, grenadin csipkefüggönyöket, csipkebetéteket Rothermere u. 21. 1802 3. 17

KÖZKATONÁNAK extraruhára posztó érkezett Ruháját újévre elkészítem, Tegdes, Kálvin-tér 19. 1211. 1. 22.

HASZNÁLT bútorait modernre átcserélem. Alakítást, javítást olcsón vállalok. Kossuth 51. 2 1505 3. 16

HUSZONÖT darab vadonatúj fehércsőágy sodronnyal eladó. Népfőiskola, Hajdúdorob. 1736

NYIRFA vessző, seprűnek, kis- és nagy menynyiségben kapható —, Maor Faipari KFT. Debrecen, Nyugati u 36. sz telefon: 18-58 1706

KERESLET

TÖRT aranyat, ezüstöt, brilliánst magas árban veszek, Takács Sándorné, Piac 66 393 1. 9

ARANYAT, ezüstöt, fogaranyat, legmagasabb árban veszek, Franki, Piac u. 73. 1709 3. 15.

TÖMEGBÉLYEGET, kisebb gyűjteményeket vásárolok, cserélek (délutánonként), Magos Gy. tér 6. 1724

ÉLELMISZER, ITAL

URADALMI téli álló fajalma nagyban és kicsinyben, egész nap, Rákóczi u 7. pince. 1475 1. 28

TERMELŐI borkimérésben zamatos ó és újborok literenként 170—200 és 230 fillérért kaphatók. Csapó u 90. 1660

TEJET bármilyen menynyiséget napi szállításra veszek, vitéz Nagy, Péterfia 55. 1741

FAJBOR, sajáttermésü literenként is eladó. Cserepes u. 5. 1714

TOKAJI borok érkeztek Burgundia u. 17. 1709

BOR, sajáttermésü, csemege és vegyes szőlőkből, literenként kapható. Homok u. 72. 1704

ÉDESKÉS, kitünő zamatu, szentannapusztai borok kaphatók, Szent Anna u. 36. 1690

BOR saját termésü literenként kapható Homok u. 72. 1570

TÁRS

ÜZLETI társat keresek 3—5 ezerig, gyors lebonyolításra. Cím a kiadóban. 682

RÁDIÓ

2+1-ES modern Orion rádió, 1941 tipusu, eladó Honvéd u 68. pincelakás 1729

EGY jóhangú Bocskai rádió eladó. Kazinczy u. 6. sz 1701

HANGSZEREK

ZONGORA-HANGOLÁST tizenötéves kiváló képzettséggel vállalok, Vargyas, Nap u. 17. 522 1. 3

ZONGORÁT, tangóharmonikát szájharmonikát, hegedüt hangszereket húrokat legolcsóbban árusít, javít Tanczer hangszerkészitőmester Batthyány-u. 1., emeleten. 803 1. 6

BÉCSBEN képesített zongorahangoló lelkismeretes munkát végez. Ebstein Csokonai-u. 17 Telefon: 38-41. 1. 19. 525

BÚTOR

NINCSEN fényes kirakatunk, minden bútort olcsón adunk, Piac u. 71 udvarban, Brilline. 1652 3. 31.

CSODASZÉP hálók, s ebédlők, kombinált szobák, konyhák, rekame, hosszú zongora eladó, Kossuth u. 51. bútor raktár. 1505 3. 16

ELADÓ egy puhafa fél háló, jutányosan, Böszörményi út 53. 1698

ÜZLET, MŰHELY, RAKTÁRHELYISÉG

KIADÓ nagy száraz világos pince, bármilyen raktárnak, Péterfia 8. 1705

BÉRBE vennénk ecet tárolására alkalmas pince, vagy raktárhelyiséget Hazai Likörgyár, Szalkai u 7. 1696

BÚTOROZOTT SZOBA

BUTOROZOTT szoba kiadó, Tóth Árpád u 86. 1738

CSINOSAN bútorozott különbejáratú udvari szoba kiadó, Werbőczy u. 14. I. e. 1 1753

BUTOROZOTT szoba, azonnal kiadó. Batthyány u. 15. 5 ajtó. 1733

KÜLÖNBEJÁRATU bútorozott szoba kiadó. József kir. herceg u. 35. keresztépület. 1731

KÜLÖNBEJÁRATU bútorozott szoba, fürdőszoba használattal és fűtéssel kiadó. OTI bérház harmadik kapu, harmadik emelet 47. 677

SZÉP nagy szoba, csendes helyen, város központjában bútorral vagy anélkül, 1—2 hölgy részére kiadó. Cím a kiadóban. 1708

BUTOROZOTT szoba kiadó Vár u. 2. II. 2. 1683

KÜLÖNBEJÁRATU bútorozott szoba, fürdőszoba használattal, január 1-ére kiadó. Ugyanott kétkarikás gázrezsó eladó. Arany János u. 2. 1. em. 8. 1678

LÉGFŰTÉSES szép utcai szoba, két személyes elsőrendü ellátással kiadó. Cím a kiadóban. 670

KÜLÖNBEJÁRATU bútorozott szoba kiadó Széchenyi u 6. sz emelet 672

ELVESZETT

TEGNAP este 5 és 6 óra között a Rákóczi u. 9 sz. alól elveszett egy lökhárítós ballon kerékpár. Megtalálója, vagy nyomra vezetője magas jutalmat kap. Sichermann, Rákóczi u. 9. 679

TARKA ÜSZŐ, másféléves, a vásárérről elveszett. Megtalálója jutalomban részesül, Jókai u. 22. 1712

ELVESZETT egy férfi balkezes börkesztyü, a Séri-féle kocsmától a Boldogkertig Becsületes megtaláló adja le illő jutalomban, Kút u. 24. alá. 1675

VEGYES

DISZNÓÖLÉST vállalok helyben, vidéken, tanyán. Levelekre válaszolok. Szuhanics Mihály hentessegéd, Jánossy u. 81. szám. 783 12. 31.

HASZNÁLT RUHA — CIPŐ

FEKETE városi bunda angol szövetből szilszkin gallérral, eladó. Agárdi u. 13. 1744

ELADÓ jókarban levő fekete zakó öltöny. Nyil u. 41. 1726

EGI anyagból való sötétkék rövid férfi téliskabát, közép termetre eladó. „Margó" szalon Bethlen u. 29. 1722

INGÓSÁG ELADÁS

KORCSOLYA 5 pengőtől. Törött gramofon lemez 2 pengőért veszek Bíró Hunyadi u. 22. 1155 3. 26

EGY Zephir kályha és egy Vezuv, két aknás kályha, valamint nagy dobozok, nagyobb menynyiségben eladók. Vágó ruha üzlet. 1707

SEZLON jókarban eladó. Érdeklődni Szent Anna u. 5. sz. kalapszalonban. 1740

BUTOROZOTT egyszemélyes szoba kiadó Mosó, vasalónő jelentkezzen, Vár u. 2. III. 3. 1735

ELADÓ egy jókarban levő asztaltüzhely, Csokonai u. 15. első pince. 1752

AKÁCTÖNK, hat darab gyökerével eladó, Hatvan u. 24. házfelügyelőnél. 1749

GAZD. ESZKÖZÖK

CSÖVESTENGERI darát megvételre keresek. Cím a kiadóhivatalban. 1952 vv

ÁLLÓKÖVES tengeri darálót, négylovas járgányt, nagyobb szecska vágót keresek megvételre. Ajánlatokat címeket kérem a kiadóhivatal pénztáránál leadni. vv.

ELADÓ HÁZ

SAROKHÁZ, Meszena-u 2. forgalmas helyen eladó. Értekezni Tímár-u. 31. Szőkénél. Közvetítők díjazok. 12. 31. 1869

CSALÁDIHÁZ eladó, gazdálkodóknak alkalmas, nagy udvarral, mellékhelyiségekkel. Érdeklődni: Cserepes u 5 1713

HÁZ sürgösen eladó 513 négyszögöl. Teher van. Lónyay u. 26. 1684

KOCSMA és füszerüzlet lakóházzal és nagy kerttel, jutányos árban eladó. Tulajdonos megbizottja Hitelbank. Hajdúdorog. 1679

ELADÓ HÁZHELY

ELADÓ telek Horthy Miklós úton, központi egyetem közvetlen szomszédságában. Értekezni Mandelbank, Piac 72. 1699

FÖLDBÉRLET

HAT HOLD föld, kőút mellett kiadó. Nyilastelep, Munkás 23. 653

ELADÓ FÖLD

ELADÓ 13 hold tanyásföld, Hajdúszentgyörgy megálló közelében. Értekezni: Bertalan tanyán. 1. 5. 1230

15 KATASZTER tanyás föld eladó, Bellegelő 42. 1682

ELADÓ ÁLLATOK

HUSZONNÉGY drb. újévi malac eladó. Gombosnál, Borz u. 15. 656

ELADÓ választott malacok, Kétmalom u 11 1637

HAT szimultánozott fajkoca mangalica, felesbe féléves, vagy eladó. József kir. herceg u. 7. 1672

Szerkesztésért felelős: PÁLFI JÓZSEF
Kiadásért felelős: IFJ. SZIGETHY GYULA igazgató
Kiadja és nyomja a NSZÁNTÓJI KÖNYV- és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Felelős nyomdavezető: SZIGETHY KÁROLY